

ಕರಾವಂಜಿ

Karavanji

ಫೆಬ್ರುವರಿ

೧೯೬೧

ಸಂಪಾದಕರು
ಶ್ರೀಲಿ ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀಲಿ ಹಾ. ರಾ.

ಶ್ರೀಲಿ ಚೂನು

ಶ್ರೀಲಿ ರಾಮಿ

ಶ್ರೀಲಿ ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಶ್ರೀಲಿ ಕೇಫ

ಶ್ರೀಲಿ ಹ್ಯಾರಿ

ಶ್ರೀಲಿ ದಾಶರಥಿದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ

ಬಜ್ರಪತಿ

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ವಿಜಯನಗರ ಮುನಿಪಲ್ ಕ

For 3 way Beauty Treatment...

RAJA
SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY

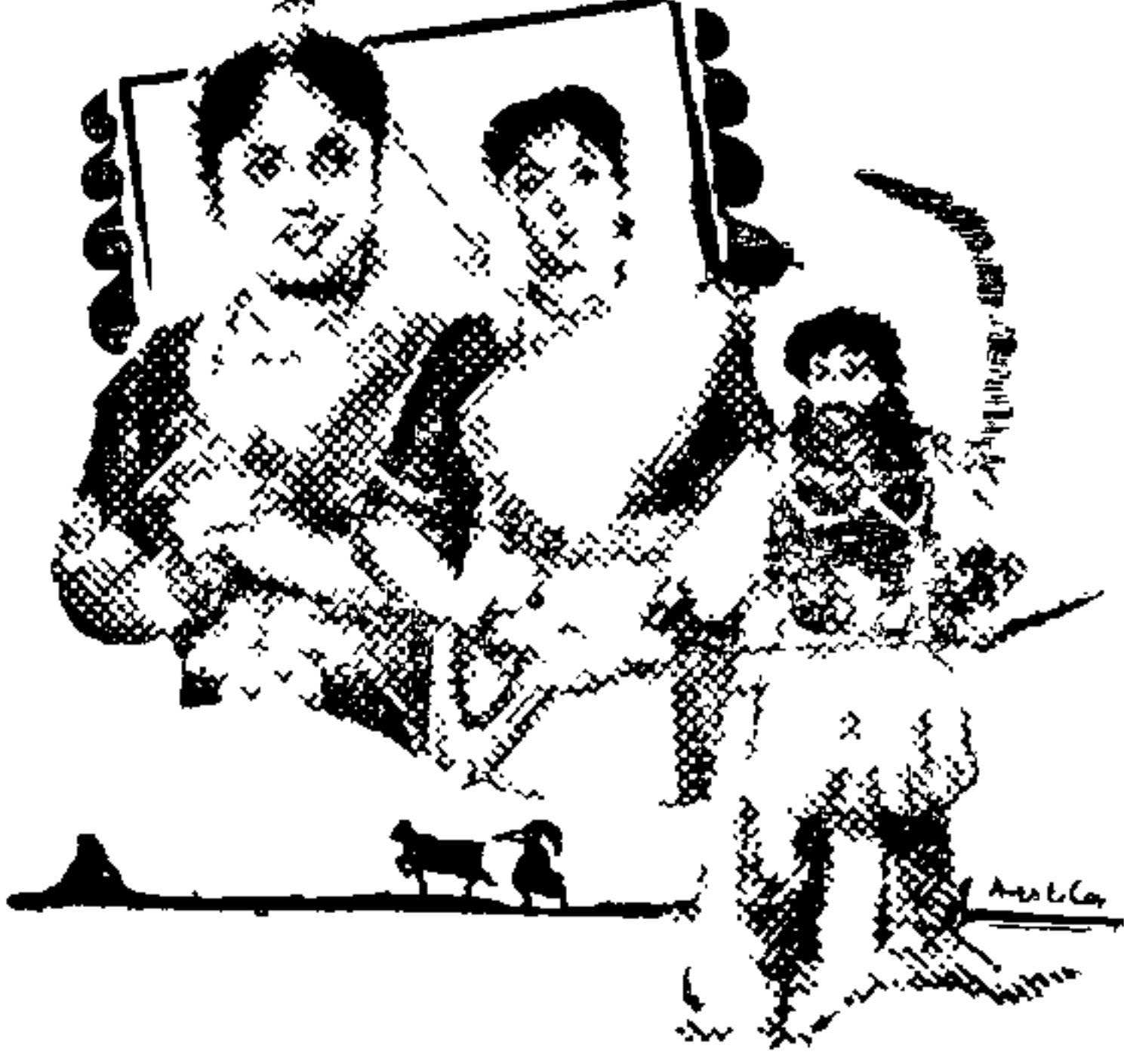
FAS

Koravanji February 1961

ತಾ|| 26-1-61 ರಿಂದ

ಕಿಕ್ಕಿರಿದ ಜನಸಂದಣಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದೆ

ಬೆಂಗಳೂರು : ಕೆಂಪೇಗೌಡ—ಪ್ಯಾರಾಮೌಂಟ್

ದಾನಜಗೇರಿ :

ಅಶೋಕ

ಶಿವಮೊಗ್ಗ :

ಮಾಧ್ವನ್

ತಾ|| 1-2-61 ರಿಂದ

ಮೈಸೂರು :

ರಾಜಕುಮಾರ್

ಭದ್ರಾವತಿ :

ಶಂಕರ್

ಮುಂದಿನ ಬದಲಾವಣೆ :

ಮಂಗಳೂರು :

ಬಾಲಾಜಿ

ಸಾಗರ :

ಸಾಗರ್

ತುಮಕೂರು :

ಶ್ರೀ

ಶ್ರೀಶೈಲ ಪಿಕ್ಚರ್ಸ್‌ರವರ

ಶ್ರೀ ಶೈಲಮಹಾತ್ಮೆ

(ಕನ್ನಡ)

ತಾರಾಗಣ :

ರಾಜಕುಮಾರ್ • ಕೃಷ್ಣಕುಮಾರಿ

ಡಿಕೈ ಮಾಧವರಾವ್ • ಸಂಧ್ಯಾ

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ • ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ

ಹನುಮಂತಾಚಾರ್

ನಿರ್ದೇಶಕ : ಆರೂರ್ ಪಟ್ಟಾಭಿ

ಸಂಗೀತ :

ಕ್ಯಾಮರಾ :

ನಿರ್ಮಾಪಕ :

ಟಿ. ಎ. ಕಲ್ಯಾಣಂ — ಕೆ. ಜಾನಕೀರಾಂ — ಎ. ತಾಳಿಕೇರಪ್ಪ

ಹಂಚಿಕೆದಾರರು : ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾ ಪಿಕ್ಚರ್ಸ್ ಬೆಂಗಳೂರು-೯.

ಕಟಕ.

ಈಗ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ ! : : ಹೊಸ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು !!

ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿ

ದೇವಪ್ರಿಯ

ತ್ರಿವರ್ಣ ಮುಖಚಿತ್ರ

: :

ಬೆಲೆ ೧.೭೫

ತ. ರಾ. ಸುರವರ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿ

ಹೊಸ ಹಗಲು

ಮೂರನೆ ಆವೃತ್ತಿ

ತ್ರಿವರ್ಣ ಮುಖಚಿತ್ರ

: :

ಬೆಲೆ—೨.೦೦

ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರ ಹೊಸ ಕಥಾ ಸಂಗ್ರಹ

ಗುಬ್ಬಿಚ್ಚಿ ಗೂಡು

ಅಂದವಾದ ಮುಖ ಪತ್ರ

: :

ಬೆಲೆ—೧.೫೦

ಅನುರಾಧ ಪ್ರಕಾಶನದ ಪ್ರಕಟಣೆ

ಎ. ನರಸಿಂಹಯ್ಯ ರಚಿತ ಪತ್ನಿದಾರಿ

ರಾಗಿಣಿಯ ರಂಗಾಟ

ತ್ರಿವರ್ಣ ಮುಖಚಿತ್ರ

: :

ಬೆಲೆ—೧.೫೦

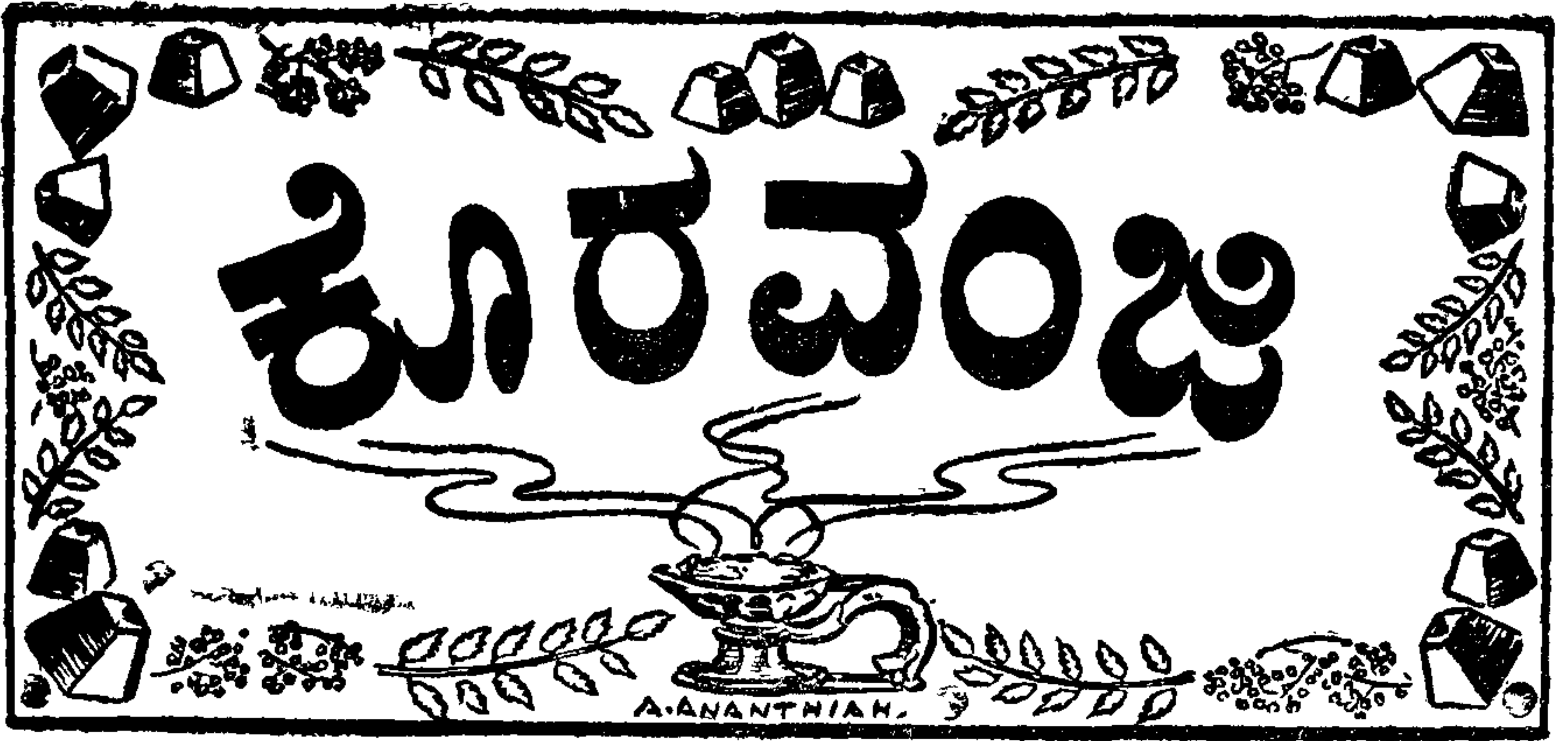
ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರು, ಕನ್ನಡ
ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕನ್ನಡ ವಾಚನಾಲಯಗಳು ಸುದರ್ಶನ
ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇವೃತ್ತೈದು ಪ್ರತಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡರೆ
ಅಂಚೆವೆಚ್ಚ ಉಚಿತವಾಗಿ ಕಳುಹಲಾಗುವುದು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ
ಪುಸ್ತಕ ಪಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿರಿ

— ಸುದರ್ಶನ ಪ್ರಕಾಶನ —

ತಾರಾ ನಿವಾಸ

: :

ತಿಪಟೂರು

ಸಂಪುಟ ೨೩

ಪೆಬ್ರವರಿ ೧೯೬೧

ಸಂಚಿಕೆ ೧೧

★ ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು ★

ಗಣರಾಜ್ಯ ದಿನೋತ್ಸವವನ್ನು ವಿಜೃಂಭಣೆಯಿಂದ ಆಚರಿಸಲಾಯ್ತು (ವರದಿ)
—ನಾವು ಮದುವೆಮಾಡಿದ ಹಾಗೇನೇ ; ಸಾಲಂ-ಕೃತ !!

* * * * *

“ ಹಠಾರಿ ” ಅಂದರೆ ಅಪಾಯ ಎನ್ನುವ ಚಲನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಘೇಂಡಾಮೃಗವೊಂದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಚಿತ್ರ ತಾರೆಗಳ ಕಡೆ ನುಗ್ಗಿತಂತೆ.

—ಚಿತ್ರ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ನುಗ್ಗೋ ಸಿಟ್ಟಿಯಾರುಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಮೇಲೆ ಬೀಳುಲ್ಲ ಎಂದು ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆದರಂತೆ!—ಚಿತ್ರ ತಾರೆಗಳು !!

* * * * *

ಜನವರಿ ೨೬ ರಂದು ಹುಟ್ಟಿದ ಮಗುವಿಗೆ ಭಾರತ ರತ್ನ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಬಾರದು ಎಂದು ಕಾನೂನು ಬರಲಿದೆಯಂತೆ.

* * * * *

ಹುಲಿಯನ್ನು ಒಂದೇ ಏಟೆಗೆ ಹೊಡೆದುರುಳಿಸಿದ ತನ್ನ ಗಂಡನನ್ನು ನೋಡಿ ರಾಣಿ ಎಲಿಜಬತ್ ರವರು ಹಸನ್ಮುಖರಾದರಂತೆ.

* * * * *

ಎಂಭತ್ತು ವರ್ಷದ ಮುದುಕರೊಬ್ಬರು ಕರಿ ಅಂಗಿ, ಸರಿಗೆ ರುಮಾಲು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಮರಿಮಗನನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಜೆ ಅಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಸ್ನೇಹಿತರೊಬ್ಬರು ಮಗುವನ್ನು ನೋಡಿ “ ಕೊನೆ ಮಗು ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ” ಎಂದರು.

“ ಹಾಗೆ ಅನುಮಾನ ಬರೋ ಹಾಗಿದೀನಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಸಂತೋಷ ನನಗೆ ” ಎಂದು ರಾಯರಂದರು.

* * * *

ರಾಜ್ಯ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಹಲವಾರು ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಯಿತು.

—ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೇಲೆ permit ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ.

* * * *

ಮುಕ್ತಾಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಐಸೆನ್ ಹೋವರ್ ಅವರು “ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅತಿ ಬಲಶಾಲಿಯಾದ ಸೈನ್ಯಗಳಿರುವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾರವು ಸೈನೇತರರ ಕೈಲಿರುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಯೋಚಿಸಬೇಕು ” ಎಂದರು.

—ನಮ್ಮ ಆಕೆಯ ಕೈಲಿ ಲಕ್ಷಣಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗಲೇ ನಮಗೂ ಹೀಗೇ ಅನುಮಾನ ಬಂದಿತ್ತು !! ಅಮೇಲೆ ಖಂಡಿತವಾದ್ದು ಹಾಗೇ ಅಂತ.

* * * *

ಕಾಂಗೋದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಗೃಹ ಕಲಹವನ್ನೂ ಲಾವೋಸಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗೃಹ ಸಮರವನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಭಾಷಾವಾರು ಗಡಿನಾಡಿನ ಗಲಾಟೆಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು.

—ನಮಗೆ ಹೊಡೆದಾಡೋ ಅಷ್ಟ ಸಹಾಯ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದಿಲ್ಲ.

* * * *

ವೋಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲೋಸ್ಕರ ಹಡಗಿನ ಸುಫರ್ದನ್ನು ಒಬ್ಬ ತ ಕಸಿದುಕೊಂಡಿರುವನಂತೆ. (ಪತ್ರಿಕೆ)

—ಯಾಕೋ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯದ ತರಹಾ ಕಾಣುತ್ತಲ್ಲ ! ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲೋಸುಗ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಯಾರ್ಯಾರೋ ಕಸಿದುಕೊಂಡ ಹಾಗೆ !

* * * *

ಕವಿ ಟಾಗೂರರ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ—

—ಅಂಚೆ ಇಲಾಖೆಯವರು Post office ನಾಟಕವಾಡುತ್ತೇವೆ ನಮಗೂ ಒಂದಿಷ್ಟು ಹಣದ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಂದು ಬರೆದಿಲ್ಲವಂತೆ.

(ಪೀ) ಪ ರೋ ಪ ಕಾ ರ

“ ಏನೋ, ಲಂಕೆ, ಇಂಟರ್‌ವ್ಯಾ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆಯಾಪ್ಪ ” ಅಂತ ನನಗೆ ಸುಮಾರು ದೂರದ ನೆಂಟನೆನಿಸಿದ ಆ ಹುಡುಗನನ್ನು ನಾನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ವಿಚಾರಿಸುವುದು ಪದ್ಧತಿ. ಯಾತಕ್ಕೇಂದರೆ ಸುಮಾರು ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ನಾನೂ ನಮ್ಮನೆಯವರೂ ಈ ನೆಂಟ ಮಹಾಶಯನ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ತಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ನನಗೆ ಕಛೇರಿಗೆ ಲೇಟಾಗಿ ಬೂಡ್ಸ್‌ದಾರ ಕಟ್ಟಲು ಸಿಗದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಸಾಡುವ ಸಮಯ, ಹೊರ ಬಾಗಲು ಬಳಿನಿಂದುಕೊಂಡು “ ನಿನ್ನೆ ಹಿಂದು ಪೇಪರ್ ಕೊಡಿ ಮಾವಯ್ಯ ” ಎನ್ನುತಾನೆ ಅಥವಾ ಅವಳು ದೇಶಕಾಣದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮನೆ ಗೆಲಸದವಳು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ವೊರಕೆ ತೊಗೊಂಡು ಇನ್ನೇನು ರೂಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹೊತ್ತು, ನಮ್ಮ ಲಂಕಾಧಿಪತಿ “ ಅತ್ತಿ ನಿನ್ನೆ ಹಿಂದು ಪೇಪರ್ ಕೊಡ್ತೀರ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಮಗ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವ ಮುನ್ನ ಒಂದೈದು ನಿಮಿಷ ಚಿಣ್ಣಿದಾಂಡು ಆಡುವುದು ರೂಢಿ! ಅವನು ಇನ್ನೇನು ಚಿಣ್ಣಿಯನ್ನು ಬಾರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಹಾಜರು, ”- ಪಾಪು, ನಿನ್ನೆ ಹಿಂದೂ ಪೇಪರ್ ಕೊಡೂ ಅಂತ!

ಅಂತೂ ಈ ಲಂಕಾಧಿಪತಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಗೋ ಪುಸಲಾಯಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹಿಂದೂ ಪೇಪರನ್ನೆಲ್ಲ ಲಪ್ಪಾಯಿಸಿಬಿಟ್ಟದ್ದು. ಅವನ ಬಾಯಿಂದ “ ಮಾವಯ್ಯ ಮಾವಯ್ಯ ” ಅಂತ ಅಕ್ಕರೆಯಿಂದ ಕೂಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ನನಗೆ ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾದ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಿಕೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಕೊಡಲು ನನಗೆ ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಾದಮೇಲೆ ಈ ಬಡಪಾಯಿಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಒಂದಿನ ನನಗೆ ಮರುಕ ಹುಟ್ಟಿತು. ಅದಕ್ಕೇ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಮುದ್ದಾದ ಲಂಕಾಸುಂದರನನ್ನು, ಲಂಕೆ ಎಂದು ಕೂಗ ತೊಡಗಿದ್ದು.

ನಾನೂ ಲಂಕೆ ಒಂದಿವಸ ಯಾರೋ ಭಕ್ತನ ಚಿತ್ರ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದೆವು. ಚಿತ್ರ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಮೇಲೆ ಲಂಕೆ ಯಾಕೋ ಅಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ನನಗೆ ಕಾಣಿಸಿತು. ಆಗಲೇ ಪರಶಿವನ ಮುಂದೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ನೃತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು. ಇಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಲಂಕೆ ಯಾಕೆ ಸಪ್ಪೆಯಾಗಿ ಕೂತಿದ್ದಾನಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸಿತು ನನಗೆ. “ ಅಯ್ಯಾ ಲಂಕೆ, ಹೀಗೇನೇ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ

ಹೋಟಲೂಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂಟಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಕಂಡವರ ಮನೆ ಪೇಪರನ್ನೇ ಓದಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ತಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಮದುವೆಮುಂಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿರಬಾರದೆ. ಆ ಪರಶಿವನನ್ನು ನೋಡು ಆ ವೀರಭದ್ರನನ್ನು ನೋಡು ದೇವೇಂದ್ರನನ್ನು ನೋಡು ಆ ನಾರದನನ್ನು ನೋಡು ಕಡೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾದ ಗಣೇಶನನ್ನು ನೋಡು ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮೈಮರೆತು ನೃತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಸೊಂಡಲಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ! ನೀನು ಮಾತ್ರ ಯಾಕೆ ತಿಪ್ಪಗೆ ಕೂತಿದ್ದೀಯೋ ಲಂಕೆ, ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ತಿತ್ತಿಲ್ಲವೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನೀನೂ ಹೊಡಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ, ಶಿಳ್ಳೆ” ಎಂಬೆ. ಮೂವತ್ತರ ಯುವಕನನ್ನು ಸಹಜರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆರಳಿಸಿದೆ. ಲಂಕೆ ಹೇಳಿದ “ಮಾವಯ್ಯ, ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನನೆ ಇಂದ ತಂದಿರೋ ಪೇಪರನ್ನ ಜೋಪಾನವಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಂಗೋ ರಾಜಕೀಯ ಓದುಕ್ಕೆ ನಾನು ಕಾಡಿ ಪೇಪರ್ ತರಲಿಲ್ಲ. ಕೆನಡಿ ಭಾಷಣ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣೇವ್ ಹೇಳಿಕೆ ನನಗೆ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ನಾನು ಓದುತ್ತಿದ್ದುದು ವರಗಳನ್ನು ಕೋರಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು! ಮೂರು ತಿಂಗಳೂ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದೆ ಫೋಟೋಸಮೇತ. ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೂ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಕನ್ಯಾಮಾತೆಯಿಂದಲೂ ಜವಾಬುಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಜಾಹಿರಾತುಗಳೆಲ್ಲಾ ಶುದ್ಧ ಮೋಸವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿ” ಎಂದು. ಆಗಲೇ ಲಂಕೆಯ ಕಷ್ಟವೇನೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದು. ಲಂಕೆ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶಹುದುಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತೋಚಿತು. ಆದರೂ ಅವನಿಗೆ ಸಮಯೋಚಿತವಾದ ಎರಡು ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತೋಚಿತು.” ಅಯ್ಯಾ ವಯಸ್ಸಿಗೆಬಂದ ಯುವಕ ಮದುವೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹಜ. ಇದರಿಂದ ನೀನು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಶರೀರದ ವ್ಯಾಪಾರ ಗಳೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಅಂಶ ಹೊರಪಡುತ್ತದೆ ನಿಜ. ಆದರೂ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೋ ಲಂಕೆ ಮದುವೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚುತ್ತೆ. ನಿನ್ನ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಉಳಿಯುವುದೇ ಅಪುರೂಪ! ವರಗಳು ಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಜಾಹಿರಾತುಗಳನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಓದುವಬದಲು ಕೆಲಸ ಖಾಲಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಜಾಹಿರಾತು ಓದಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದಾಗಿತ್ತೆ. ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕ ಸಂಬಳಕ್ಕೆಗೆ ಬರುತ್ತೆ ಎಂಬುದು ಖಾತ್ರಿಯಾಗಬೇಕು ಲಂಕೆ ಆಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಕೈ ಕೊಟ್ಟೇ ಕೊಡುತ್ತೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಯೋಚಿಸು. ಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಬಂದು ಹಿಂದಿನದಿನದ ಪೇಪರನ್ನು ತೋಗೊಂಡು ಹೋಗು. ನೌಕರಿ ಬೇಟೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸು” ಎಂದು ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಸ್ನಾತ ಕೋತ್ಸವ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಾಯಕದ ಆದರ್ಶವನ್ನು ಅವನ ಮುಂದಿಟ್ಟೆ. ಲಂಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ರುಸುಂಕೊಟ್ಟ ರೂಮಿಗೆ ಡ್ರಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ !

ನನ್ನ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಹುಡುಗ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಶಿರಸಾವಹಿಸಿ ಸಾಲಿಸಿದ. ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ರವಾನಿಸುವುದು. ಇಂಟರ್ ವ್ಯೂಗೋಸ್ಕರ ಕಾಯುವುದು. ಕರೆಸಿಕೊಂಡರೆ ಹೋಗುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಕೇಳುವ ಅಸಂಬಂಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಅದೇ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು. ಬರೆದ ಅರ್ಜಿಗೆ ಫಲವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹಿಂದಿರಿಗಿ ಬರುವುದು. ಅಂದಹಾಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಾಡಿಸುವ ಕ್ರಮ ನಿನಗಿಗೆ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ಅಂತೇನೇ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಕೊಡುವ ಉತ್ತರಗಳೂ ಬಹು ಸ್ವಾರಸ್ಯ! ಸರ್ವೇಯರ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ನಮ್ಮ ಶಾಮು ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ ಮುಂದೆ ಹೋದ. ಶಾಮು ಸ್ವಲ್ಪ ಕುಳ್ಳು. ಆದರೆ ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಂಡ. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಸರ್ವೆತೋಪಿನ ಸಾಹುಕಾರರು ನಮ್ಮ ಶಾಮು ಎತ್ತರವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟರು! ಸ್ವಿಮಿಂಗ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ಬಂದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರು 'ಬ್ರಿಸ್ಟ್ ಸ್ಕ್ರೋಕ್' ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಬದಲು ಕೆರೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ತೋರಿಸು ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಸ್ವಿಮಿಂಗ್ ಮಾಸ್ಟರಿಗೆ ಈಜು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂಬುದು ವೇದ್ಯವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವಮುನ್ನ ಮೀನಾಕುಮಾರಿಗೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧವೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಅರ್ಜಿದಾರಳು ಪದವೀಧರಳಾಗಿದ್ದರೆ ಕಣ್ಣಿನ ನೋಟ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಬದಲು ವಿಟಮೀನುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಕೇಳಬಾರದೆ! ಅಥವಾ ಜನಕಮಹಾರಾಜ ಮತ್ಸ್ಯಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದ ಮೀನು ಷಾರ್ಕ್-ಅಥವಾ ಬ್ಲಾಕ್ ಬಾಸ್? ಯಾವುದು ಅಂತ ಕೇಳಬಾರದೆ? ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿ ಯವರು ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಸವಾಡಲು ಸಾಧ್ಯ.

ಮೊನ್ನೆ ಜನವರಿ ೨೬ನೆ ತಾರೀಖು ನಮ್ಮ ಲಂಕೆ ಅವನ ಐವತ್ತನೆ ಇಂಟರ್ ವ್ಯೂ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಮನೆ ಮುಂದೆ ಸುಳಿದಾಡಿದ. ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರ ಮುಂದೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಆ ವೇಳೆಗೆ ತುಂಬಾ ಬೇಜಾರಾಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದರೂ ಲಂಕೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದಲೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಆರ್ಡರ್ ಬಂದಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಲ ಇಂಟರ್ ವ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಯದ್ವಾತದ್ವ ಉತ್ತರಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದನಂತೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸವಂತೆ. ಭಾರತದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯಾರಸ್ವ ಎಂದು ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಕೇಳಿದನಂತೆ ಲಂಕೆಗೆ ರೇಗಿ ಮುಖವೆಲ್ಲ ಕೆಂಪಾಯಿತಂತೆ. "ಚೌ ಎನ್ ಲಾಯ್ ಸಾರ್" ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದನಂತೆ! ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನೋಟುಗಳ ಮುದ್ರಣದ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಎರಡನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಲಂಕೆಗೆ ಎಲ್ಲೋ ಓದಿದ್ದಂತೆ ಭಾಸವಾಗಿ ಕೊಯಮತ್ತೂರಲ್ಲಿ ಎಂದನಂತೆ! ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಪ್ರಧಾನ ಗೃಹ

ಕೈಗಾರಿಕೆ ಯಾವುದು ಎಂದು ಮೂರನೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದರಂತೆ. ಕಳ್ಳ ಭಟ್ಟ
ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎಂದನಂತೆ ಲಂಕೆ.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿದ ನಾನು ಲಂಕೆಗೆ ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿ ಶುದ್ಧ ಅಪ್ರಯೋಜಕ
ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋದೆ.

ಜನವರಿ ಮೂವತ್ತರಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು
ಕೋರುತ್ತಾ ಫಲಾಹಾರಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಲಂಕೆ ಓಡುತ್ತಾ ಬಂದು
ಎರಡು ಉದ್ದನೆಯ ಲಕೋಟಿಗಳನ್ನು ತಂದು ನನ್ನ ಕೈಲಿಟ್ಟ. 'ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿಯ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರೂ ಇನ್ನೊಂದು
ಕಾಗದವನ್ನೂ ಬರೆದಿದ್ದರು.—

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಕಾಗದ:

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಂಕಾಸುಂದರಂ ಅವರಿಗೆ,

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಪಂಚವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ದೂರಾಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ನಾವು
ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಕೃತ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ ಬಂದು
ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಸದಸ್ಯನ ಕಾಗದ

ಅಯ್ಯಾ ಲಂಕೆ,

ಗೋತ್ರ, ನಕ್ಷತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತೆ ನನ್ನ ಮಗಳು ನಿನ್ನ ನೋಡಿ
ಒಪ್ಪಿದ್ದಾಳೆ. ನೀನು ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ಬಾಗಿಲು ಹಿಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು
ನಿನ್ನ ವೇಷಭೂಷಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅರಿತಿದ್ದಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯವಹಾರ ಜ್ಞಾನ
ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವಳೂ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ನಿನಗೆ ಬಂದರೆ
ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ನನ್ನ ಮಗಳನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಾಯಾಗಿ
ಮನೆಲಿರು. ಕೆಲಸವೂ ಕಾರ್ಯವೂ ಏನೂಬೇಡ. ಆಸ್ತಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ ನಾಳೇನೇ
ಹೊರಟು ಬಾ.

*

*

*

*

“ಹೋಗೋವಾಗ ಹಳೇಪೇರರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಹೋಗಯ್ಯ
ಲಂಕೆ.”

—ಹಾ. ರಾ.

ಯಾರನ್ನು ಯಾರು ?

ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಪ್ರಯೋಗ ಶಾಲೆ ಸ್ವಯಂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆಚಾರ್ಯರೇ ಮೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಯ ಮೇನಕಾಬಾಯಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರಯೋಗವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಚಾರ್ಯರು ಅಡ್ಡಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ. ಹೊಲದಂಚಿನಲ್ಲಿ ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದ ಕೆಂಪು ಏಳು ಸುತ್ತಿನ ಹೂವೊಂದನ್ನು ಮೊಲಗಳು ಬಂದು, ಬಂದು, ತಿಂದು ಭಂಗುತ್ತಾ ಹೋದುದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರು. ಮೊಲಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಈ ಹೂವೇನಾದರೂ ಸಹಾಯಕವೇ ಎಂದು ಅವರ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಅನಿಸಿತ್ತು. ಆದಕಾರಣ ಆ ಹೂವನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ತಂದು ಅದರ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಾರವನ್ನು ಭಟ್ಟಿಮಾಡಿ ಇಳಿಸಿದ್ದರು. ಲಾಂಗೂಲಗಳ ಜತೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ಈ ರಸವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿದರೆ ಲಾಂಗೂಲಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಲು ಪ್ರಯೋಗ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಲಾಂಗೂಲಗಳನ್ನು ಉಪವಾಸ ಹಾಕಿದ್ದರು ಎರಡು ದಿನ. ನಂತರ ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದರು. ಈ ಹೂವಿನ ರಸ ಭಟ್ಟಿಯನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಪುಷ್ಕಳವಾಗಿ ಹಚ್ಚಿದರು ನಂತರ ಆಚಾರ್ಯರು ಬಾಗಿಲನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಠಡಿಯ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಆ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡು ಕಂಡಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದರು “ ಈ ಕಂಡಿಗಳಿಂದ ಲಾಂಗೂಲಗಳ ನಡತೆಯನ್ನು ನಾನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಅವುಗಳ ಉಸಿರಾಡುವ ವೇಗ, ಭಂಗುವಿಕೆಯ ಎತ್ತರ, ಬಾಲದ ಹರಿದಾಟ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಆ ಕಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಅಂದಾಜು ಹಾಕಿ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೋ ಎಂದು ಮೇನಕಾಬಾಯಿಯವರಿಗೆ. ಇಬ್ಬರೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪಟುಗಳೂ ಕಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನೋಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ್ದೇನು ?

ಲಾಂಗೂಲಗಳು ಕಾಲುಮಣೆಗಳನ್ನು ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ಇರಿಸಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ನಿಂತು ಆ ಕಂಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ಈ ಕಡಿ ಇವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದುವು.

*

*

*

*

“ ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಹಾ ! ”

ಪರೀಕ್ಷದ್ವಾರದ ತರುವಾಯ ನಾಮಿನೇಷಿ ರಾಜನು ಸಿಂಹಾಸನಕ್ಕೆ ಬಂದುದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದದ್ದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಥವಾ ತಿಳಿಯಬೇಕಾದದ್ದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ನಾಮಿನೇಷಿ ಮಹಾರಾಜನ ಹೆಂಡತಿ, ತನ್ನ ತಂದೆಯ ಪುಣ್ಯದಿಂದಲ್ಲವೇ ಗಂಡನಿಗೆ ನಾಮಿನೇಷನ್ ಮಾಡಿಸಿ ಸಿಂಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದ್ದು. ಅದಕ್ಕೇ ಆಕೆಯು ಸುಮಾರುಕಾಲ ತೌರುಮನೆಯಲ್ಲೇ ಎತ್ತಿ ಮುದ್ದಾಡಿಸಿದ ತಮ್ಮಂದಿ ರೊಡನೆ ಲಲ್ಲೆಯಾಡುತ್ತಾ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಳು: ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಗಂಡನ ರಾಜ ಧಾನಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದೂ ಉಂಟು. .

ಹಾಗೊಂದು ಸಾರಿ ತವರಿನಿಂದ ತನ್ನ ಮಹಾರಾಣಿಯು ರಾಣಿವಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ನಾಮಿನೇಷಿ ಮಹಾರಾಜನಿಗೆ ಅತಿಸಂತೋಷವಾಯ್ತಂತೆ. ಅರಮನೆ ಪುರೋಹಿತರಿಗೆ ಹೇಳಿಕಳಿಸಿ “ ಆಚಾರ್ಯರೇ! ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಪ್ರಪುಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಕಾರಣ ಯಜ್ಞವೊಂದನ್ನು ನಡೆಸಿ, ದೇವರಿಗೆ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮನಸ್ಸು ಬಂದಿದೆ ” ಎಂದನಂತೆ. ಮಹಾರಾಣಿಯ ಹೆಸರು ಮಾಯಾ ದೇವಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಬೇಕೇ ?

“ ಪ್ರಭುಗಳ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ದೈವಸಂಕಲ್ಪವೇಸರಿ. ಮುಹೂರ್ತ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಮಾಡಿ ಅಜಮೇಧ ಯಜ್ಞಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲರಲಿ ಅತಿ ಹಿರಿಯರೆನಿಸಿಕೊಂಡ ಆಗಮೀಕರನ್ನೇ ಕರೆಸುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಬಿಡಿ. ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಗೆ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಕೊಡಿ. ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ” ಎಂದು ಆರ್ಯರು ಅಂದರಂತೆ.

ಅಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾಮಿನೇಷಿ ಮಹಾರಾಜನು ಅಂತಃಪುರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದನಂತೆ.

* * * *

ಆಚಾರ್ಯರು ಸಂಬಂಧೀಕರಿಗೆಲ್ಲಾ ಆಹ್ವಾನ ಇತ್ತರಂತೆ. ಧನುರ್ಮಾಸದ ಚೌತಿ ದಿನ ಯಜ್ಞದ ಆರಂಭ ದ್ವಾದಶಿ ದಿನ ಪೂರ್ಣಾ ಹುತಿ ಎಂದು ವೇಳಾ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರಂತೆ. “ ಲೇ! ನನ್ನ ಕಡೆಯವರ್ಯಾದರೂ ಪುರೋ ಹಿತರಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಕರೆಸೋಣ. ನಿನ್ನ ಸಂಬಂಧೀಕರಿಲ್ಲಾ ಋತ್ವಿಕ್ಯಗಳ ನ್ನಾಗಿರೋಣ. ನನ್ನವರು ಯಾರ್ಯಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಎಳ್ಳು ದಾನಕ್ಕಾದರೂ ಸಿದ್ಧ ವಾಗಿಬರಲಿ ಎಂದು ಗೋಗರೆದು ಕೊಂಡನಂತೆ.

ಆಕೆ ಬಲು ಬಲು ಯೋಚಿಸಿ ಆಚಾರ್ಯರ ಮನೆತನದ ಬಡಪಾಯಿ ಸಿದ್ಧೀ ಕಟೆಯವರನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿಕೊಟ್ಟಳಂತೆ. ಅವರಿಗೂ ಸುದ್ದಿ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತಂತೆ. ಅಜವೊಂದನ್ನು ತಲಾಸಿಮಾಡಿ ಪೇರಿಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಂದ ತಂದರಂತೆ. ಅದನ್ನು ಹೊರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಿದರಂತೆ, ಆಚಾರ್ಯರ ಮನೆಯ ಹಿತ್ತಲಲ್ಲಿ.

* * * * *

ಧನುರ್ಮಾಸದ ಚೌತಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಣ್ಣೆನೀರು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಪೀತಾಂಬರ ಉಟ್ಟು ನಾಮಿನೇಷಿ ಮಹಾರಾಜನು ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗೆ ಬಂದನಂತೆ....ಮಹಾರಾಣಿಯೂ ಬಂದಳಂತೆ ಏನು ವೈಭವ ಅಂತೀರಿ ಯಜ್ಞಶಾಲೆ. ನಾಲ್ಕುನೂರಗಜ ಅಗಲ. ನಾಲ್ಕುಗಾವುದ ಉದ್ದ, ನಾಲ್ಕುಳು ಎತ್ತರದ ಚಪ್ಪರ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂಟಡಿ ಉದ್ದ ಅಗಲ ಆಳದ ಯಜ್ಞಕುಂಡ. ಎಂಟೂ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಕಂಭ. ಒಂದೊಂದು ಕಂಭದ ಹತ್ತಿರವೂ ಒಂದೊಂದು ವ್ಯಾಘ್ರಾಸನ. ಪೂಜಾ ಪಾತ್ರೆಗಳು, ದರ್ಭೆಕಟ್ಟು ಇತ್ಯಾದಿ.

ಯಜ್ಞ ಶಾಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ಬಾಳೆಕಂಬ ಕಟ್ಟಿದ ದೊಡ್ಡ ಕಂಭ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೂವಿನ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿದ ಅಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎದುರಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸೊಪ್ಪು ಸಿದ್ಧಿಯ ರಾಶಿ ರಾಶಿ. ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತಾ ಅದು ಕೊಬ್ಬುತ್ತಿದೆ.

ಮೊದಲನೆಯ ದಿನದ ಜಪತಪ ಹೋಮ ಮಂಗಳಾರತಿ ಆದುವು, ಎಂಟು ದಿನಗಳೂ ಅದೇರೀತಿ ಮುಗಿದುವು.

* * * * *

ಆ ಎಂಟು ದಿನಗಳೂ ರಾಣಿವಾಸದಲ್ಲಿದ್ದ ಘ್ರಾಢ ಯುವತಿಯರು ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡಾಡಿದ್ದಿ ಅಡ್ಡಾಡಿ, ಸೋಮಲತೆಯನ್ನು ತಂದು ಶೇಖರಿಸಿದ್ದರು. ಏಳನೇ ದಿನ ಸಂಧ್ಯಾಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂಕೂಡಿ ಲತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುಟ್ಟಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಣಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಂಡಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಮಣ್ಣಿನ ಗಂಗಳವೊಂದಕ್ಕೆ ನೊರೆಬಂದ ಸೋಮ ರಸವನ್ನು ತುಂಬಿದರು. ಸುತ್ತಲೂ ಕೂತು ಮಣ್ಣಿನ ಗಂಗಳವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮಾತು ಕತೆಗಳಿಂದ ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಹದವಾಗಿ ಹುದುಗಿರಿಸಿದರು.

* * * * *

ಎಂಟನೇ ದಿವಸ ಅಮೃತಾಕ್ಷರಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಬೇಕಾದ ಸುದಿವಸ. ಪೂರ್ಣಾ ಹುತಿ ದಿನ. ಸೊಂಪುತೋರಿದ ದೇವರಿಗೆ ತಂಪು ಎರೆಯುವ ಸುದಿನ. ಯಜ್ಞ ಕುಂಡದ ಎಂಟೂ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಂಟೂ ಋಷಿಗಳು ಗಡ್ಡನೀವುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಜಪಮಾಲೆ ನೇವರಿಸುತ್ತಾ. ಬಾಗಿಲ ಕಂಭದಬಳಿ ಯಜ್ಞ ಪಶುವು ಮೇದು ಮೇದು ಬಾಯಾರಿ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು.

ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಬಂದರು. ಅವರಹಿಂದೆ ಸೋಮರಸ ತುಂಬಿದ ಗಂಗಾಳವನ್ನು ಹಿಡಿದು ಘ್ರಾಢಯುವತಿಯರು ಬಳುಕುತ್ತ ತುಳುಕಿಸುತ್ತ ಬಂದರು. ಅವರಹಿಂದೆ ದೀಕ್ಷೆವಹಿಸಿದ ಮಹಾರಾಜನೇ ಬಂದನು. ಬಂದವರೆಲ್ಲಾ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ನಮಸ್ತೇ ಅಂದರು ಮಹಾರಾಣಿಯವರು ಸ್ವಹಸ್ತದಿಂದ ಬೆಳ್ಳಿ ಕಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದ ಬಾಳೆಲೆ ದೊನ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಮರಸವನ್ನು ತುಂಬಿ ಆಚಾರ್ಯರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸಿದಳು. ಜಯ-ಹಿಂದ್ ಎಂದಳು. ಆತ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಸರಿದ. ಆಕೆ ಅಂತಹ ದೊನ್ನೆಯೊಂದೊಂದನ್ನು ಎಂಟೂ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಎಂಟೂ ಋತ್‌ವಿಂಕರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಳು.

ಹಿರಿಯ ಆಚಾರ್ಯರು ಎಲ್ಲರ ಕೈಲೂ ದೊನ್ನೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕಂಡು ಇನ್ನು ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂದರು ಎಲ್ಲ ಋತ್‌ವಿಂಕುಗಳು ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂದು ಅಂದು ದೊನ್ನೆ ಖಾಲಿಮಾಡಿದರು ಒಂದೇ ಗುಟುಕಿಗೆ. ರಾಣಿವಾಸದ ಘ್ರಾಢ ಯುವತಿಯರು ಇನ್ನೂ ಎಂಟು ಮತ್ತು ಮತ್ತೊಂದು ದೊನ್ನೆ ತುಂಬಿ, ಹಿರಿಯ ಮತ್ತು ಎಂಟೂ ಋತ್‌ವಿಂಕ್‌ಗಳಿಗೂ ಸರಬರಾಜಿಸಿದರು.

ಇದೇ ರೀತಿ ಎಂಟು ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಹಾಗಳಾದುವು ಮಹಾರಾಣಿಯೂ ಕಣ್ಣು ಬಾಣವನ್ನು ನಾಮಿನೇಷಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಿದಳು ಆತ ಚುರುಕುಗೊಂಡು ಎದ್ದು ಆಚಾರ್ಯರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ, ನಮಸ್ಕರಿಸಿ “ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಹಾ” ಮಂತ್ರದ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ದಯೆಮಾಡಿ ಅರುಹಬೇಕು ಎಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡ, ಪೂರ್ಣನಮ್ರತೆಯಿಂದ.

ಎಂಟೂ ಸ್ವಾಹಾಮಾಡಿದ ಆಚಾರ್ಯರು ವತ್ಸಾ! ಕಾಲ ಒದಗಿದಾಗ ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ದೊರಕೇತು, ದುಡುಕಬೇಡ, ಕಣ್ಣೆಟ್ಟು ನೋಡಿ ಮನನ ಮಾಡು ಎಂದು ಗೂಢವಾಗಿ ಬಿಕ್ಕಳಿಸುತ್ತಾ ಅಂದರು.

* * * * *

ಒಂಭತ್ತನೆಯ ದೊನ್ನೆಯನ್ನು ರಾಣೀವಾಸದ ಘ್ರಾಢ ಲೋಲಿಟೆಯರು ಹಂಚಲು ಶುರುಮಾಡಿದರು. ಆಚಾರ್ಯರು ಅದನ್ನು ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರು ಯಜ್ಞ ಪಶುವಿನತ್ತನೋಡಿದರು—ಜಯ್ ಮುಂದ್ ಅಂದರು. ಮುಂಬಾಗಿಲತ್ತ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಹೋದರು. ಕಂಬದ ಬಳಿನಿಂತು ಯಜ್ಞ ಪಶುವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಅದರ ಮೈ ದಡವಿದರು. ಅದರ ತುಟಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಾಡಿಸಿದರು ಬಾಯಿ ಬಿಡಿಸಿದರು. ದೊನ್ನೆಯನ್ನು ಅದರ ಬಾಯೊಳಕ್ಕೆ ಖಾಲಿಮಾಡಿದರು. “ಈಗಲೀಗ ಸ್ವಾಹಾ” ಎಂದು ಅಜವನ್ನು ಮುದ್ದಿಸಿದರು.

ಎಂಟೂ ಋತ್‌ವಿಂಕರೂ ಆಚಾರ್ಯರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಈಗಲೀಗ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂದರು. ಕಂಭದ ಸುತ್ತ ಬಿದ್ದುಗೊಂಡರು.

* * * * *

ಮಹಾರಾಣಿಯು ನಾಮಿನೇಷಿಯನ್ನು ನೋಡಿದಳು ಪೂರ್ಣಾಹುತಿ ಕೊಡುವವನೇಳೆಗೆ, ದೇವರು ಸಂತೃಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುವ ಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ, ಋತ್‌ವಿಂಕ ರೆಲ್ಲಾ ಈ ರೀತಿ ಕಂಬದ ಸುತ್ತ “ಈಗಲೀಗ ಸ್ವಾಹಾ” ಅಂತ ವಟವಟ ಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡರೆ, ಯಜ್ಞ ಹೇಗೆ ಸಾಂಗವಾದೀತು ಎಂದು ಕೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನಾರ್ಥ ಕುರುಹು ಆಕೆಯ ಹಣೆಯ ಕುಂಕುಮದ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿತು.

ನಾಮಿನೇಷಿ ಅವರಿವರ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಎಂದೆಂದೂ ಬಿದ್ದವ. ಕೈ ಕೈ ಹಿಸುಕಿಕೊಂಡು ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ನೀಕೊಟ್ಟ ಸೋಮರಸದ ಫಲ ಎಂದನ್ನು ವಂತೆ ಅವನ ಹಣೆಯ ಬಾದಿಯ ಪಟ್ಟ ಪಟ್ಟಗಳೆಲ್ಲಾ ಸುಕ್ಕು ಸುಕ್ಕು ಬಿದ್ದು ಹೋದುವು.

ಆಗ, ಮುಹೂರ್ತಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ, ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಗೆಂದು ದೇವತೆಗಳು ಅದೃಷ್ಟರಾಗಿ ಬಂದು ನಿಂತಿರುವಾಗ, ಆ ಯಜ್ಞ ಪಶು, ಅಜ, ಸೋಮರಸ ಕುಡಿದು ಏನುಮಾಡ್ತು ಗೊತ್ತೆ ?

ಬ್ಯಾ ಬ್ಯಾ ಎಂದು ಹೇಳಹೊರಟು ತೊದಲಿ ಬೈ ಬೈ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕುರಿ ನುಗ್ಗಿದಹಾಗೆ ಯಜ್ಞ ಕುಂಡದ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ತೊರಾಡುತ್ತಾ ಬಂದು, ಮುಹೂರ್ತ ಒದಗಿದ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲೇ ಯಜ್ಞ ಕುಂಡಕ್ಕೆ ಭಂಗಿಸಿಬಿದ್ದು ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಮಾಡಿತಂತೆ.

*

*

*

*

*

“ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಹಾ” ಎಂದರೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತೆ ಅಂದ್ರೆ ಅಂದಳಂತೆ ರಾಣಿ. “ಉಹ್ಹೂ” ಎಂದನಂತೆ ತಲೆಯಾಡಿಸುತ್ತಾ ದೀಕ್ಷೆವಹಿಸಿದ ಮಹಾರಾಜ. ಆಚಾರ್ಯರು ಮಹಾಪುರುಷರು ಸೋಮರಸ ಕುಡಿದು ಯಜ್ಞಪಶು ಚಿಂದ ಕಾಣಿಸುವತನಕ ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಸ್ವಾಹಾ ಎಂದನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಜ್ಞ ಪಶು ಚಿಂದಕಾಣಿಸಿದಾಗ “ಈಗಲೀಗ” ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾಹಾವಾಡಿಸಿದರು ಅದು ತಾನಾಗಿಯೇ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣ-ಆಹುತಿ ಆಯಿತು.

ಇನ್ನೂ ತಿಳಿಲಿಲ್ಲವೇ ಅಂದ್ರೆ ಎಂದಳಂತೆ.

ಆಗ ಅವ ಆಕೆಯ ಕೆನ್ನೆಗಳೆರಡಕ್ಕು—ಬಿಗಿದನಂತೆ—ಆಕೆ ಕುರಿಯಂತೆ ತಲೆಬಗ್ಗಿಸಿದಳಂತೆ.

ಕ ಲ್ವ ಡ್ಡ ರು

ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದು ಅಲೆದಾಡಿ ನಂದಿ ಹತ್ತಿ, ಚಾಮುಂಡಿ ಹತ್ತಿ, ಶಿವಗಂಗೆ ಹತ್ತಿ, ಕಲ್ವತ್ತಿ ಹತ್ತಿ, ಕಲ್ವು-ಬಂಡೆ ಎಂದರೆ ಪ್ರಾಣವಾಗಿತ್ತು ಕಲ್ವಯ್ಯನಿಗೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗಿ ಭಾಗರ್ಭ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಓದಿ, ಪಾರಂಗತನಾಗಿ, ಕ್ಲೋಸ್ಟೇಟೆ ಬಂಡೆಗಳ ವಿಷಯ ಥೀಸಿಸ್ (thesis) ಬರೆದು ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದು, ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲದಿರುವ ಅಯೋಧ್ಯಾಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕೇ? ಅಲ್ಲೋ ಕಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ, ಗೋಡೆಗೆ ಮೊಳೆ ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ತಕ್ಕ ಕಲ್ವು ಒಂದು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸೀಬೇಕಾಯಿ ಜಜ್ಜುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕಲ್ವು ಸಿಗದು. ಗುಡಿ ಬಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕಲ್ವಯ್ಯನಿಗೆ ಕಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಗಬೇಕೇ? ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷ ಅಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕಾಗಬೇಕೇ? ಅದೇ ಹಣೆಬರಹ ಅನ್ನೋದು.

ಮೊದ ಮೊದಲು ವರ್ಷಕ್ಕೆರಡುಸಲ ಬರುತ್ತಿದ್ದವನು ಕ್ರಮೇಣ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆಯಾಗುತ್ತ ಬಂದಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಸಲ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಂದಾಗಲೂ ಒರಳು, ರುಬ್ಬುಗುಂಡು, ಬೀಸೋಕಲ್ವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ, ಹಾಸಿಗೆ ಯಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು. ಕಲ್ವಯ್ಯನಿಗೆ ಕಲ್ಲಿನಮೇಲಿನ ಹಂಬಲು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗ ತೊಡಗಿತು. ಈ “ಅಯೋಧ್ಯಾಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಲೇ ಚಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೂ ಒಂದು ಕಲ್ವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲ; ಎಂಥಾ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದ ಊರು ನಮ್ಮ ಗುಡಿಬಂಡೆ!” ಎಂದು ಪೇಚಾಡಿ, ಗುಡಿಬಂಡೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವನು....

ಮೊನ್ನೆ ಕಬ್ಬನ್‌ಪಾರ್ಕಿನಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಬಂಡೆಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋದಾಗ, ಇದ್ದ ಕೈದ್ದಂತೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ನಂತರ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳಬೇಕೇ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತ ಕಲ್ವಯ್ಯ.

“ಕಲ್ವಯ್ಯ!” ಎಂದು ಕೂಗಿದೆ.

ಒಂದು ಬಂಡೆಯಮೇಲೆ ಹೆಜ್ಜೆಯೂರಿ ಮತ್ತೊಂದು ಬಂಡೆಯನ್ನು ಒರಗಿ ಕೊಂಡು, ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಏನೇನೋ ಸವಿಗನಸುಗಳನ್ನು ಸವಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕಲ್ವಯ್ಯನಿಗೆ ನಾನು ಕೂಗಿದ್ದು ಬೆಚ್ಚಿಬೀಳುವಂತಾಯ್ತು.

“ಏನ್ವಲ್ಲಯ್ಯ, ಯಾವಾಗ ಬಂದೀ? ನೀನು ಬರುವ ಸಮಾಚಾರವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.”

“ ಇವತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ತಾನೇ ಬಂದೆ, ಸಾಗವ್ವ. ಇವತ್ತು ರಾತ್ರಿ ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬರೋಣವೆಂದಿದ್ದೆ, ನೀನು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನನ್ನ ಫೇವರಿಟ್ ಪ್ಲೇಸ್ (favourite place) ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆಯಲ್ಲ, ಈ ಬಂಡೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದೆ.”

“ ಕಲ್ಲಯ್ಯ, ನೀನು ಈ ಊರುಬಿಟ್ಟು ಹೋದಮೇಲೆ ಈ ಬಂಡೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬರೋರೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ” ಎಂದೆ.

ಕಲ್ಲಯ್ಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟ.

“ ಏನ್ಯಲ್ಲಯ್ಯ ಏನ್ಸಮಾಚಾರ? ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆರೋಗ್ಯವಷ್ಟೆ? ಮನೆಯವರೆಲ್ಲ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ತಾನೇ? ” ಎಂದೆ.

“ ಎಲ್ಲರೂ ಆರೋಗ್ಯ, ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್....ಆದರೆ....”

“ ಏನು, ‘ ಆದರೆ ’ ? ”

“ ಅಲ್ಲಾ, ಈ ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಏನನ್ಯಾಯ ಆಗ್ಲೋಗಿದೆಯಯ್ಯಾ. ಎಲ್ಲ ಸಾಶವಾಗಿದೆಯಲ್ಲ! ”

“ ಯಾಕೆ, ಏನಾಯಿತು? ”

“ ಗುಡಿಬಂಡೇಗೆ ಹೋಗಿಬಂದೆ, ಅಲ್ಲಾ ಅಷ್ಟೆ. ಏನನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ! ”

“ ಏನಾಯಿತು, ಹೇಳು! ”

“ ಟೀಕೆಲ್ಲು ಹ್ಯಾಗಿತ್ತು, ಹ್ಯಾಗಿದೆ ಈಗ, ರೈಲಿನಿಂದ ನೋಡಿದೆ! ಬನಶಂಕರಿ ಸಾರಕ್ಕೇ, ಬನ್ನೇರುಘಟ್ಟ — ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಏನಾಗಿಹೋಗಿದೆಯೋ? ”

“ ಏನು, ಏನ್ಸಮಾಚಾರ? ಏನು ಅನಾಹುತವಾಗಿದೆ ಎಂತ ನಿನಗೆ ಸಮಾಚಾರ ಬಂದಿದೆ? ಕಲ್ಲಯ್ಯಾ, ಕಲ್ಲಯ್ಯಾ! ” ಎಂದು ಕದಲಿಸಿದೆ.

“ ಏನಯ್ಯಾ, ಏನನ್ಯಾಯಾನಯ್ಯಾ! ” ಅಂದ.

ಕಲ್ಲಯ್ಯನಿಗೆ ಏನೋ ದುಃಖಬಂದಿದೆ ಎಂದುಕೊಂಡು ಹಿತಚಿಂತಕನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವಾಗಿ ಕುಳಿತೆ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತ.

ಕೊಂಚ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಯ್ಯನೇ ಮಾತನಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ.

“ ಎಂಥೆಂಥಾ ಕಲ್ಲು ಬಂಡೆಗಳಿದ್ದವಲ್ಲಯ್ಯಾ! ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರಿ ಗುಂಟು ಯಾರಿಗಿಲ್ಲ ಗ್ರ್ಯಾನೈಟುಕಲ್ಲು. ಅಂಥದನ್ನ ಕರಗಿಸಿದಾರಲ್ಲಯ್ಯ ಕಲ್ಲಿಗಿಂತ ಗಟ್ಟಿ ಹೃದಯದವರು! ”

“ ಟಾಟಾನಗರದಲ್ಲಿ, ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ, ತಯಾರುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಗ್ರ್ಯಾನೈಟನ್ನು ? ಅಟಾಮಿಕ್ ಎನರ್ಜಿ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಗ್ರ್ಯಾನೈಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇಂಥ ಗ್ರ್ಯಾನೈಟನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲಯ್ಯ.”

“ ಬಂಡೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಂಗಾರ ಎಂತ ಹಿಂದಿನವರು ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರಲ್ಲ ಅಂಥಾ ಬಂಡೇನ ಒಡೆದು ನಾಶಮಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲ. ಕಲ್ಲನ್ನು ನಾಶಮಾಡಬಹುದೇನಯ್ಯಾ ಹೀಗೆ ! ” ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರುಬಿಟ್ಟ ಕಲ್ಲಯ್ಯ.

ಮತ್ತೆ, “ ವಿಧಾನಸಾಧ ಕಟ್ಟೋದಕ್ಕಾದರೂ ಹೋಗಲೇ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ ಎಂದೆಂದುಕೊಂಡರೆ ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲಯ್ಯ ಗ್ರ್ಯಾನೈಟನ್ನು ” ಎಂತ ಪೇಚಾಡಿದ.

“ ಅದು ಹೋಗಲೇ, ಕಲ್ಲಯ್ಯಾ ನೀನಿನ್ನೂ ಎಷ್ಟುದಿವಸ ಇರುತ್ತೀ ? ನೀವೆಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿರಬೇಕು ಕೆಲವು ದಿನ ” ಎಂದೆ.

“ ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ವೆರಿಮುಚ್. ಅದೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತೆ. ಅಲ್ಲಾ, ಹೀಗೆ ಬಂಡೇನ ಹಾಳುಮಾಡೋರನ್ನೆಲ್ಲ ಏನುಮಾಡಬೇಕು ? ನಂದೀಗೆ ಹೋಗಬೇಕೂ ಅಂತಿ ದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲೆಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬಂಡೆ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅಂತೀನಿ. ಏನನ್ನಾಯನಯ್ಯಾ, ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಚಪ್ಪರಕ್ಕೂ ಕಲ್ಲು, ಮೈಲಿ (ಕೆಲೋಮೀಟರ್) ಕಲ್ಲಿಗೂ ಕಲ್ಲು, ಕೈಮರಕ್ಕೂ ಕಲ್ಲು, ಬೇಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಕಲ್ಲಿನ ಕಂಬ ಏಕಸ್ವಾ, ಯಾರಪ್ಪ ನಮನೇಗಂಟು ? ”

“ ಕಲ್ಲಿಗೇನಯ್ಯಾ ಬರ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟದ್ದು ” ಎಂದು ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದೆ. “ ನೀನು ಜಿಯಾಲಜೀ ಮರಿಯಾಗಿಬಿಟ್ಟು ಕಲ್ಲಿಗೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಪೇಚಾಡೋ ಹಾಗಾಗಿದ್ದೀಯೆ. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿಗೇಕಯ್ಯಾ ಕೊರಗ ಬೇಕು ? ” ಎಂದೆ.

“ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಲ್ಲಿದೆ ಎಂತ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತು ? ಇರೋವೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು. ಅವೆಲ್ಲ ಹೊತ್ತಿಕೊಂಡು ಉರಿಯುತ್ತಿರುವ ಹೈಡ್ರೊಜನ್ ಹೀಲಿಯಂ ಗಾಳಿಗಳು. ಬಂಡೆ ಎಂಬುದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲೇ ಅಪರೂಪ. ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಈ ಮೈಸೂರು ದೇಶದಲ್ಲಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ಅದನ್ನೂ ನಾಶಮಾಡಿದ್ದಾರಲ್ಲಯ್ಯಾ ಸೀಮೆತುಂಬ ಕಲ್ವಡ್ಡರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ! ”

“ ಗ್ರ್ಯಾನೈಟ್ ಕಲ್ಲನ್ನು ಲಂಡನ್ನಿಗೆಕೂಡ ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲವಿರಲಿಲ್ಲ ವೇನಯ್ಯಾ ಕಲ್ಲಯ್ಯಾ ? ” ಎಂದು ಜ್ಞಾಪಿಸಿದೆ.

“ ನಾನು ಇಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ದಿನದಲ್ಲಿ ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ, ಚಾಮುಂಡೀ, ಶಿವಗಂಗೆಗೆ ಹೋಗಿಬರೋಣ, ನಾಗಪ್ಪ. ಕೋಲಾರದ ಅಂತರಗಂಗೆಗೂ

ಹೋಗಿಬರೋಣ. ನಾನು ಇನ್ನೊಂದುಸಲ ರಜದಲ್ಲಿ ಬರೋಹೊತ್ತಿಗೆ ಆ ಬೆಟ್ಟ
ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತುಬಿಟ್ಟರುತ್ತಾರೆ, ಈ ಕಲ್ವಡ್ಡರು. ಅವುಗಳ ಫೋಟೋನಾದರೂ
ತೆಗೆದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ನಾಗಸ್ವಾ, ಆ ಚಿಂತಾಮಣೀ ಊರಲ್ಲಿ ಒಂದು
ಬಂಡೆಯ ಗುಡ್ಡವಿರುತ್ತಿತ್ತು, ಇನ್ನೂ ಇದೆಯೇನಯ್ಯಾ ? ”

“ ಕಲ್ವಯ್ಯಾ, ಚಿಂತಿಸಬೇಡ, ಚಿಂತಾಮಣಿಗುಡ್ಡ ಇನ್ನೂ ಇದೆ, ಎರಡು
ವಾರದ ಹಿಂದೆತಾನೇ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ.

ಕ್ಲೋಸ್ ವೇಟಿ ಹತ್ತಿರ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ಬಂಡೆಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈಗೇನಾಗಿವೆಯೋ
ಪಾಪ. ಏಜೂರುಗುಡ್ಡ ಅಂತಬಂದಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಕ್ ಮಾಡಿದ
ಬ್ರೆಡ್ ನಂಥ ಬಂಡೆಗಳಿದ್ದವು. ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಂದುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಏನೋ ಈ
ನಮ್ಮೇಶದ ಕಲ್ವಡ್ಡ ಜನ ! ”

“ ಹೋಗ್ಲಿ ಬಿಡು, ಕಲ್ವಯ್ಯಾ. ಬಾ, ಹೋಗೋಣ ಒಂದೆರಡು ಮಸಾಲ್
ದೋಸೆ ತಿನ್ನೋಣ ಬಾ ” ಎಂದು ಕರೆದೆ.

ಕಲ್ವಯ್ಯ ತಾನು ಕೂತು ಒರಗಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಬಂಡೆಯನ್ನು ಮೃದುವಾಗಿ
ತಟ್ಟಿದ—ಆನೇ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿಳಿದ ಮೂರು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ ಮುಕುಂದ ಆನೇ
ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ತಟ್ಟಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ.

ರೆಸ್ಪೊರೆಂಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಳಿತು ದೋಸೆಗಳಿಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿ ಅದು ಯಥಾ
ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ಬರುವವರೆಗೆ, ಮತ್ತೇನೇನೋ ಪರಸ್ಪರ ವಿಷಯಗಳನ್ನು
ಮಾತಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ಮೈಸೂರು ದೇಶದ ಬೆಟ್ಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಹತ್ತಿಬರುವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ
ಹಾಕಿಕೊಂಡೆವು. ಮಸಾಲ್ ದೋಸೆಗಳೂ ಬಂದುವು.

“ ಮಸಾಲ್ ದೋಸೆ ಎಂದರೆ ಈ ಊರಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಕಣಯ್ಯ ” ಎಂದು
ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿದ ಕಲ್ವಯ್ಯ. ಮೌನವಾಗಿ ಮೆಲ್ಲುತ್ತ ಕುಳಿತೆವು. ಒಂದು
ಕ್ಷಣದ ನಂತರ ಕಲ್ವಯ್ಯ “ ಅಯ್ಯೋಕ್....ಕ್ ” ಎಂದ.

“ ಏನಾಯಿತು ಕಲ್ವಯ್ಯ ” ಎಂದು ಗಾಬರಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

“ ಪಲ್ಯದಲ್ಲಿತ್ತು ಕಲ್ಲು ” ಎಂದುಗುಳಿದ. “ ಅಂಥಾ ಗ್ರ್ಯಾನೈಟ್ ಕಲ್ಲನ್ನು
ಕುಟ್ಟಿ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಮಸಾಲ್ ದೋಸೆಗೂ ಹಾಕೋಕೆ ಒದಗಿಸ್ತಿದಾರಲ್ಲಯ್ಯ,
ಕಲ್ವಡ್ಡರು ! ” ಎಂದ.

— ಡೂನು

ಈ ಪರಿಯ ' ಟಿಸ್ಕ್ ಯಾವ ದೇಶದಲಿ ನಾಕಾಣೆ !

(ದಾಸರಿಗೆ ನಮೋ ಎಂದು)

ಈ ಪರಿಯ ಟಿಸ್ಕ್ ಯಾವ ದೇಶದಲಿ ನಾಕಾಣೆ
' ಡ್ರಾ ' ಒಂದೆ ಬಲವಾದ ಇಂಡ್ಯದೊಳಲದೆ !

ಸ್ಕೋರಿಂಗು ನೋಡಿದರೆ ದಿನಕೆ ಇನ್ನೊರೊಳಗೆ
ವಿಕೆಟುಗಳು ಬೀಳುವುದು ಒಂದು ಎರಡು
ಇನ್ನಿಂಗ್ಸ್ ನೋಡಿದರೆ ಒಟ್ಟು ಒಂದೊಂದು
ಅಷ್ಟರಲೆ ದಿನವೈದು ಸಲುವುದಯ್ಯ !

|| ಈ ಪರಿಯ....

ಸ್ಟೇಡಿಯಂ ನೋಡಿದರೆ ಜನರ ರಾಶಿಯೆ ರಾಶಿ
ಅವಳಿಕೆಬಿಡುವುದಕೆ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲ
ಒಂದು ರನ್ನಾದರೂ ಎಂಥ ಸಂಭ್ರಮ ಗೌಜು
ಬಾಲು ಗಜ ನೆಗೆದರೂ ಗುಲ್ಲೆ ಗುಲ್ಲು !

|| ಈ ಪರಿಯ....

ಟಾಸು ಬೀಳುವುದೆಲ್ಲ ನಮ್ಮವರಿಗೆದುರಾಗಿ
(ಟಾಸು ಗೆದ್ದೇನಂತ ಡ್ರಾ ಅಂತು ಖಂಡಿತವೆ)
ರಾನ್ನೀ ದುಳೀಪ್ಪಿಂಗ ಸೀ. ಕೆ. ನಾಡಾದರೂ
ಡ್ರಾಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಭಾಗ್ಯವುಂಟೆ !

|| ಈ ಪರಿಯ....

— ರಾಮಿ

ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ

ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಬಗೆಗೆ ಲೇಖನಗಳಾಗಲೀ, ಪುಸ್ತಕಗಳಾಗಲೀ ಬಹುವಿರಳ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅಂಥದೊಂದು ಪುಸ್ತಕ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೋದಿದಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಹಳಹಳೆಯಾಯಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿರುವ ಇಂತಹ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೋದಿದ ನನಗೆ, ಇಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅದರ ನಕಲುಗಳು ಬರುವುದು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ನುರಿತ ನನಗೆ ಇಂತಹ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ, ಎಂತಹ ಕೆಡುಕು ಕೆಡುಕಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಭಿಪ್ರಾಯ (ಕಂತಿಳುವಳಿಕೆ) ಬರುವದೆಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಂತಹ—ಎಂದರೆ ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆದಂತಹ—ಕಾಗದಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ವಾಗತ ದೊರೆಯುವದೆಂದು, ಅಂತಹ ಸ್ವಾಗತ ನೀಡಿದ ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಅಂತಹ ವಿಧಾನಗಳ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಾನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ವಣಿಜನ ವ್ಯವಹಾರ ಪತ್ರಗಳು ಹೇಗಿರಬೇಕು, ಹೇಗಿವೆಯೆಂಬುದರ್ಮಸೂಚನೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾನು ತಪ್ಪೇ ತಿಳಿದಿದ್ದೇನು ; ಆದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನಂಬಿದವರಿಗೆ ಎಂದೂ ಕೇಡಾಗದು. ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವವನ ಆರಂಭ ಮನೋಭಾವ ಹೀಗಿರಬೇಕು :

ಈ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಎರಡೇ ರೀತಿಯ ಜನಗಳು ಎಂದರೆ ವ್ಯವಹಾರಸರ್ದು ಇದ್ದಾರೆ: 1—ನಿಮ್ಮ-ಪತ್ರವಿಲ್ಲ-ಬರೆಯಿರಿ ಜಾತಿಯ ಜನ 2—ನಿಮ್ಮ-ಪತ್ರ-ಬಂತೂ-ಮಜಕೂರ-ತಿಳೀತು ಪಂಗಡದ ಜನ.

ಆಮೇಲೇನು ?

ನಿಮ್ಮ-ಪತ್ರವಿಲ್ಲ-ಬರೀರಿ, ಜಾತಿಯ ಜನಗಳನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಪ್ರಥಮ ಕಾರ್ಯ. ಅದರಿಂದಲೇ ನೀವು ಬರೆಯುವ ಮೊದಲ ಪತ್ರ ಹೀಗಿರಬೇಕು.

ತರುವಾಯ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರವಿಲ್ಲ ಬರೀರಿ. ಈಗ ರಾಗಿ ಜೋಳ ಜೋರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಹರ್ಸ ಮಾಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಂದನೇ ನಂಬರ್ ಮಾಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಹಸನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೇಟೂ ಕಡ್ಡಿ ಇದೆ. ಲಾರೀ ಬಾಡಿಗೆ ಕಡ್ಡಿ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮೂರ ಗಿರಾಕಿ ಭಾರೀ ಅವೆ. ನೀವೂ ಆರ್ಧರು ಕೊಡ್ತೀ. ಫಾಯ ದೇಶೀರ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಪತ್ರ ಬರೀರಿ. ತಾರೀ ಮೂಲ್ಕು ಆರ್ಧರು ಕೊಡ್ತೀ. ಒಮ್ಮೆ ಆರ್ಧರ್ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡ್ತೀ. ವಿಶ್ವಾಸ ವಿರ್ದೀ.

ಇಂತಿ ಶಿಗಳು

(ಸಹಿ).....

ಕಾಗದದನೇಲೆ ಉರು, ತಾರೀಖು ಬರೆಯಿರಿ. ಅದರೆ ಕ್ಷೇಮ ಬರೆಯ ಬಾರದು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರಲೇಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಬಂದಿರುವುದು ನನ್ನ ಅನುಭವ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಗುಣಗಳಿವೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯ ಪರಿಚಯ, ನಿಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳ ವಿಷಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೊಸ ಕಾಗದಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಜನ ಬೇಸತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುವುದು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಹಾರ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮದು ಹೆಚ್ಚೂ ಇಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ನೀವು ಮಾರಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿರುವ ಮಾಲುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನೀವು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನೀವು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ 'ದರ ಗೀಟುವುದಿಲ್ಲ' ಎಂಬುದು ಖಾಯಂ. ನೀವು ತಿಳಿಸದಿದ್ದರೆ 'ನೀವು ದರವನ್ನೇ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಸಿರಿ.' ಎಂದಾದರೂ ಅವರು ಉತ್ತರ ಬರೆಯಲೇಬೇಕು. 'ನಿಮ್ಮೂರ ಗಿರಾಕಿ ಭಾರೀ ಇವೆ' ಎಂದಿರುವುದರಿಂದ, ಅವನು ರಾಗಿ ಜೋಳದ ಬಗೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಎಲ್ಲರೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಲಾಭ ಇಲ್ಲದೇ ಮಾಡುವರೇ? ಆದುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಆರ್ಧರು ಬರುವ ನಶೀಬಿದ್ದರೆ ಒಂದೇ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಗಿರಾಕಿ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಅಲ್ಲ. ಹತ್ತು ಕಲ್ಲೊಗೆದರೆ ಒಂದಾದರೂ ಗುರಿಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯದಾಗಿ 'ಆರ್ಧರು ಕೊಟ್ಟು ನೋಡ್ತೀ' ಎಂಬ ಆಹ್ವಾನ ಬಹು ಅರ್ಥ ಪೂರ್ಣವಾದುದು. ನೀವು ಯೋಚಿಸಿ ಅದರರ್ಥ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಕಾಗದಗಳು ವಿನಯಪೂರ್ಣ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮಸಲಾ, ನೀವು ಕೊತ್ತುಂಬರಿ ಬೀಜಕ್ಕೆ ಆರ್ಧರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಅವರು ಹಸೀ ಮಾಲನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಹುಳುಕು ಮಾಲು ಸೇರಿದೆ. ಅಳತೆ ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಚೀಲ

ಗಲೆಲ್ಲ ಹರಿದಿವೆ. ಆಗ ನಿಮ್ಮ ವಿನಯದಿಂದೇನು ಲಾಭ? ವೆನ್ ಕ್ಯಾವ್ ತೆಗೆದು
ಲಗಾಯಿಸಿರಿ.

2

ರಾ ರಾ|| ನೂರೊಂದಪ್ಪ & ಕಂಪನಿ, ಹೆಗಡೀಹಾಳು ಇವರಿಗೆ ಶಿಗಲು
ತರುನಾಯ ನೀವು ಕಳ್ಳದ ಗೊಬ್ಬರ ಬಂತು. ಅದೂ ಮಳೆಯಲ್ಲಿ
ತೊಯ್ದಿದೆ. ನಾವು ಆರ್ದರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಒಣಸಡಿ ಧನಿಯಾ, ಅಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮಾಲಿಗೆ
ನಿಮ್ಮ ಮಾಲು ನೀವೇ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತೀ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು
ಜವಾಬುದಾರರಲ್ಲ.

ಇ|ಶಿ|ಗಳು

ಇದ್ದ ವಿಷಯವನ್ನು ಇದ್ದ ಹಾಗೇ ತಿಳಿಸಿದೆ. ವಿನಯವೂ ಇಲ್ಲ ಜಬರ್
ದಸ್ತೂ ಇಲ್ಲ.

ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಕೌಂಟ್ ತೆಗೆಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪತ್ರ ಬೇಕು.
ಅದಕ್ಕೇಕೆ ಟೈಪ್ ರೈಟರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಏಕೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಒಂದು ಚೀಟಿ ಬರೆಯಿರಿ.
ಗಿರಾಕಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಅವರೇ ಬರುತ್ತಾರೆ ಇಷ್ಟು ಸಾಕು.

3

ವಿಚಿತ್ರ ದುರ್ಗ ಶೆಂಟ್ರಲ ಕಮರ್ಸಿಯೇಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಶಿಗಲು ನಮಗೊಂದು
ಕರೆಂಟ್ ಅಕೌಂಟ್ ಕೊಡ್ತೀ

ಇ|ಶಿ|ಗಳು

ಬಾಕಿ ಹಣ ಕಳಿಸಿಲ್ಲದ ಒಬ್ಬ ಗಿರಾಕಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅವನ
ಹತ್ತಿರ ವಾದ ; ಏನು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ? ವಿನಯವೇಕೆ? ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ
ಎಂಬ ಭವಿಷ್ಯತ್ಪಥನವೇಕೆ. ಇಷ್ಟೇ ಸಾಕಲ್ಲವೇ :

4

ರಾ ರಾ|| ನ್ಯೂ ಟ್ರೇಡರ್ಸ್ ಇವರಿಗೆ ಶಿಗಲು.

ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರವಿಲ್ಲ. ಬರುವ ಲಕ್ಷಣವೂ ಇಲ್ಲ. ಕಂಡವರಗಂಟು ಬಿಟ್ಟು
ಸಿಕ್ಕರೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಗಾವು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಮಾನ, ನಾಚಿಕೆ, ಹ್ಯಾವ
ಏನೂ ನಿಮಗೆ ಇದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದೂ ಬರೆದೂ
ನಾವು ದಿವಾಳಿ ತೆಗೆಯುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆ ಕೆಡವಬೇಕೆಂದು ನೀವು
ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ದುಡಿದರೆ ದುಡ್ಡು ಸಿಗುತ್ತದೆ ; ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಗಂಟೆಗೆ
ನೀರು ತೋರಿಸಿದರೆ ದೇವರು ಮೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲ. ಇರಲಿ.

ಈ ಕಾಗದ ಕಂಡ ಕೂಡ್ಲೆ ಖಾಲಿಮಾಡದೆ, ದುಸರಾ ಮಾತು ಹೇಳದೆ ಹಣ ಕಳ್ಳಿರಿ. ನಾಡದಿ ನೋಳಗಾಗಿ ಹಣಬಾರದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಅಂಗಡೀ ಗುಮಾಸ್ತರನ್ನು, ಪೈ|| ಶಿರ್ದಪಪ್ಪ ಇವರ ಜೊತೆಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಖರ್ಚಿಗೂ ನೀವೇ ಜವಾಬುದಾರರು. ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಆದ್ರೆ ನಾವು ಜವಾಬುದಾರರಲ್ಲ ತಿಳಿಯುವುದೂ

ಇ|ಶ|ಗಳು

ಸಹಿ.....

ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗಿರಾಕಿಯನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ ಬರೆದದ್ದು ಮಾನನಷ್ಟ ವಾಗುವುದೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವನ ಹಣ ಬಾರದೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾನವೇ ನಷ್ಟವಾದರೆ? ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ನಿಮ್ಮ ಗಿರಾಕಿಯಲ್ಲವೇ? ಸುಮ್ಮನೆ ಹಣ ಕಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಹೊಸ ಆರ್ದರೂ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಉದ್ವೇಗ ತಿಳಿದು ಸುಪ್ತಚೇತನದ ಗುಪ್ತ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆಯೇ ಮಾಮೂಲಿ ಕಾಗದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ನಮ್ಮ ಇಷ್ಟವಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ತೆಂಗಿನ ಮರವನ್ನು ಹತ್ತುವ ಕಲೆ ಯನ್ನು, ಕೆಳಗೆ ನಿಂತು ದಬ್ಬುವುದರಿಂದ ಕಲಿಸಿಕೊಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವೂ ಅಲ್ಲ.

ವ್ಯವಹಾರ ಹೀಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಹೀಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರಿ, ಬಳಿಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ನಾನಿದ್ದೇ ಇದ್ದೇನೆ.

1. ಅನವಶ್ಯಕವಾದ ನಮಸ್ಕಾರ ಚಮತ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗದಿರುವುದು.
2. ಏನು ಹೇಳಬೇಕೆನ್ನಿಸುವುದೋ ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವ ಇಚ್ಛೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದು. ಸಂಪ್ರದಾಯೋಲ್ಲಂಘನೆ.
3. ಸಂದರ್ಭಾನುಸಾರವಾಗಿ ಭಾಷೆ
4. ಸಮಯ ಚಾತುರ್ಯ

ಇವು ವ್ಯವಹಾರ ಪತ್ರಗಳ ಜೀವಾಳ. ದುಡಿಮೆ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದೃಷ್ಟ ಖೋಟಾ ಆಗಿದ್ದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಬೀಳುವುದರಿಂದ ಏನೂಬಾರದು. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯದನ್ನು ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಸೂಚಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು

ಹೀಗೇ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಒಂದು ದಿನ ಒಂದು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಬಂತು.

'Prompt, Mugilahalli Namaste dont send Jola Raj.'

‘ ಏನಿದರ ಅರ್ಥ ? ’ ಎಂದು ನನ್ನ ಧಣಿ ಕೇಳಿದ.

‘ ಎಂಭತ್ತು ಚೀಲ ಜೋಳ ರೆಡಿ ಇದೆಯೋ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

‘ ಇದೆ ’ ಎಂದ ನನ್ನ ಧಣಿ.

‘ ಲಾರಿ ಹುಡುಕಿ ಹೇರಿಸು ’ ಎಂದೆ.

‘ ಎತ್ಲ ಗೈತೋ ತಲೆ. dont send ಅಂತ ಏತೆ ’ ಎಂದು ಸಂಶಯ ಸೂಚನೆ ಬಂತು.

ಹೌದು ಅದಕ್ಕೇ ಹೇಳಿದ್ದು. ಲಾರಿ ನೋಡು ಎಂದು. ಅವನು ಏನು ಹೇಳ್ತನೆ ಗೊತ್ತೇ ? ಸೀಸನ್ ಪುರುವಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಆತು ? ವ್ಯಾಪಾರ ಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ ? ನಿಮಗೆ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಲಾಭ ಬಂದೀತು ಅಂತ ಹೆದರಿಕೆ ಇದ್ದೀತು. ನಮಸ್ಕಾರ. ವ್ಯಾಪಾರ ಯಾಕೆ ಮಾಡ್ತೀರಿ ? ಜೋಳ ಕಳ್ಳೀರಿ. ಅಂಗಡೀ ಒಳಗೆ ಕುಂತು ಮಜಾ ಮಾಡ್ತೀ ” ಅಂತ ಹೇಳ್ತನೆ ’ ಎಂದೆ.

ರಾತೋ ರಾತ್ರಿ ಲಾರಿ ಸಾಗು ಹಾಕಿದ್ದಾಯಿತು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಹೊಂದಿದ ಕಾಗದ ಗಿರಾಕಿಯಿಂದ ಬಂತು. ಸುಖಾಂತ್ಯವಾಯಿತು.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ. ನಾವು ಮೊದಲೇ ಉದಾಹರಿಸಿದ 4 ನೇ ಕಾಗದದ ಪ್ರಸಂಗ. ಅಂಥದೊಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದೆ.

ಮುಗಿಲು ಹಳ್ಳಿ

ತಾ|| 32—11—59

ರಾ ರಾ|| ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಬಿಸುಟಪ್ಪ ಕರಡಿಗಿ ಇವರಿಗೆ ಶಿಗಳು.

ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರವಿಲ್ಲ ಬರೀರಿ. ನಮ್ಮ ಬಾಕಿಯನ್ನು ನೀವು ಕಳಿಸುವ ಲಕ್ಷಣ ಇಲ್ಲ. ದುಸರಾ ಮಾತಾಡದೆ ಬಾಕಿ ಮೊಬಲಗು ರೂ. 9763=98 ನ.ವೈ ಬಿಲ್ಲಿ ಸಹಿತ ಬಾಕಿ ಉಳಿಸದೆ ಚುಕ್ತಾ ಹಣಕ್ಕೆ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ನಾಳಿಗೇ ಕಳಿಸಿ, ಎರಡನೆ ಕೆಲ್ಸ ಮಾಡ್ತೀ. ಬಾಕಿ ಉಳಿದು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬಂತು. ಇದು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ. ಪತ್ರ ಬರೀರಿ ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಕಳ್ಳೀರಿ. ವಿಶ್ವಾಸವಿಲ್ಲ.

ಇ|ಶಿಗಳು

ಉತ್ತರ ಬಂತು :

ರಾ ರಾ|| ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ ಕಲ್ಲಪ್ಪ & ಕಂಪನಿ ಇವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಬಿಸುಟಪ್ಪ ಕರಡಿಗಿ ಸಾಕೀನ ಅಮೆರಾವತಿ ಇವರು ಮಾಡುವ ಶಿಶಿ ವಿ|ವಿಗಳು.

ತರುವಾಯ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಬಂತು. ಮಜಕೂರ ತಿಳಿತು. ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸೀಜನದಲ್ಲೇ ಲಗ್ನವಾಗಲಿಕ್ಕೇ ಸಾಕೆಂದು ಜರ, ಕನ್ಯಾಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ

ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬಿಜಾಪೂರ, ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳಿಯ ಗಡಗಗಳಿಗೆ ತಿರಗಾಡುವ ದರಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇನೆ. ಸರಂತು ಜಾತಕ ಲಗ್ನ ಆಗಲೊಲ್ಲವು. ನಾನು ಬಿಡಲೊಲ್ಲೆ. ಬಹುತೇಕ ಈ ಸೀಜನದಲ್ಲೇ ತಾಳೇ ಕಟ್ಟಿ ತೀರಲಿಕ್ಕೇ ಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಮಾಡಿಕೃಾಸ, ಫಕ್ತ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಕ್ಕೇ ಹತ್ತೇನಿ ತಿಳಿಯಿರಿ.

ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರಲಿ

ಇಂತಿ ಶ|ಗಳು

ದಸ್ತುತ ಹುಚ್ಚಪ್ಪ

ಎಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೀತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿ ಮುಖ ನೋಡಿ, ಗಿರಾಕಿಯ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಬರುವುದೇ? ಆತನದು ಎಂತಹ ಮಾನಸಿಕ ದುರಂತ! ಸಾಹುಕಾರರು ಸುಸ್ತಾದರು. 'ಬರೋ ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಾ' ಎಂದರು ಬರೆದೆ.

ಕುಶಲ

ಮುಗಿಲು ಹಳ್ಳಿ

ತಾ|| 38—11—59

ರಾ ರಾ|| ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಬಿಸಾಟಪ್ಪ ಕರಡಗಿ ಇವರಿಗೆ ಶ|ಗಳು.

ತರುವಾಯ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಬಂತು. ಮಜಕೂರ ತಿಳಿತು. ತರುವಾಯ ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಟಪಾಲು ಬರೆಯುವ ಗುಮಾಸ್ತರು ಜ್ಯೋತಿಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳೇ ಶಹಣೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೋರಾರತ್ನರಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಜಾತಕ, ಕನ್ಯಾಗಳ ಜಾತಕ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡ್ಲೇ ಬರ್ಪಿ. ಏನಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸರಂತು ಮುಖಾ ಬಂದಾಗ್ಯೆ ಬಾಕೀ ಹಣ ರೂ. 9763=98 ನ.ವೈ ಬಿಲ್ಲಿ ಸಹಿತ ಕಡ್ಡಿ ಮಾಡದೆ ಚುಕ್ತಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರ್ಪಿ. ಬಾಕಿ ವಿಷಯ ಮುಖಾ.

ಇ|ಶ|ಗಳು

ಮರು ದಿವಸ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜಾತಕಗಳ ಹೊರೆ ಮತ್ತು ಚುಕ್ತಾ ಹಣದೊಂದಿಗೆ ಹುಚ್ಚಪ್ಪ ಬಂದನೆಂದು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕೇ. ನಾನು ಮಾತ್ರ ಮೂರು ದಿವಸ ಅಂಗಡಿಹತ್ತಿರ ಸುಳಿಯಲಿಲ್ಲ !

ಈ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂಧದ್ದನ್ನು ಕೈಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಬರೆಯುವುದೇ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತಮಾಷೆಗೆ ಜಾಗವಿಲ್ಲ. 'ವ್ಯಾಸಾರಂ ದ್ರವ್ಯ ಚಿಂತನಂ' ಇತ್ಯ ಮರಃ. ಆದರೆ ತಮಾಷೆಗೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲದೇ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ಬಹು ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ಆಗ ನಾನು ಬೆಲ್ಲದಧಿಪತಿ ಮುಗಿಲುಹಳ್ಳಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರ ಸಟ್ಟ ಶಿಷ್ಯನಾಗಿದೆ. ನಾನು ಬರೆದ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು

ಕಣ್ಣೆತ್ತಿಕೂಡಾ ನೋಡದೆ ಸಹಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಾರನ್ನು ಬೈದರೂ ನನ್ನನ್ನು ಬೈಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣೆತ್ತು. 'ಇವನಿಗೆ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾಕು ಲೈನು ಕರಪರ ಎನ್ನಿಸಿ 70 ರೂ. ದುಡಿಯುತ್ತಾನೆ. ಸಾಹುಕಾರರು ಇವನನ್ನು ಹೊಗಳಿದ್ದೂ ಹೊಗಳಿದ್ದೇ. ಇವನು ಕಾಗದ ಬರೆಯುವುದೂ ಕಡಿಮೆ. ಪೋಸ್ಟಿನ ಕ್ಲೈಯರೆನ್ಸ್ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಇವನು ಮುಗಿಸಿರುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಇರಲಿ ಇವನ ಬಂಡವಾಳ ಬಯಲಿಗೆಳೆದು ಅಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ' ಎಂದು ಒಳಸಂಚು ಹೂಡಿದ್ದರು. ನನಗದು ತಿಳಿಯದು.

ಒಂದು ದಿನ ಕಾಗದಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದೆ. ಯಥಾವ್ರಕಾರ ಸೈನ್ ಹಾಕಿಸಿ ಕಳಿಸಿದೆ. ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೊರಟೆ. ಬೆಲ್ಲದಧಿಪತಿಗಳು 'ಕುತ್ಗಳ್ಳೀ, ಎತ್ತಗೊಂಟ್ರೀ ರಾಯ್ತೇ?' ಎಂದರು. ಕುಳಿತೆ ಆ ದಿವಸ ಉತ್ತರಕೊಡದೇ ಇದ್ದ ಒಂದು ಕಾಗದವಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಓದಿದೆ. ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ನಟ, ಲಾಸಾಯ್ತು ಕಾಗದ ಹೀಗಿತ್ತು.

ನಿವ್ವಾಣಿ

ತಾ|| ೧೪—೧—೫೫

ರಾ ರಾ|| ಮುಗಿಲು ಹಳ್ಳಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಆಂಡ ಸನ್ನ ಇವರಿಗೆ, ನಿವ್ವಾಣಿಯಿಂದ ರಾ|ಬ|.....ಇವರು ಮಾಡುವ ಶ|ಶ|, ವಿ|ವಿ|ಗಳು.

ತರುವಾಯ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಬಂತು. ಮಜಕೂರ ತಿಳಿತು ಬೆಲ್ಲದ ರೇಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಡ್ಡಿ ಅದರೆ ತಿಳ್ಳಿರಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ತಾರು ಮೂಲ್ಕು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಕಳ್ಳದ ಮಾಲಿನ ಪಟ್ಟೇ ಹಣಕ್ಕೆ ಹುಂಡಿ ಇಟ್ಟೇವಿ. ತಾಬಡ ತೋಬಡ ಬಿದ್ದೀರಿ.

ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿ

ಇಂತೀ ಶ|ಶ| ವಿ|ವಿ| ಗಳು

ರಾ|ಬ|

ಆಸಾಮಿ ಹೆಸರನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕರೋಡ ಪತಿಗಳು. ನಿವ್ವಾಣಿ ಕರ್ಣಾಟಕಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದು ಅವರ ಯತ್ನದಿಂದಲೇ. ಕರ್ಣಾಟಕದ ಗಣ್ಯ ವರ್ತಕರಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕಾಗದ ಬರೆದೆ.

ಮುಗಿಲುಹಳ್ಳಿ

೧೯—೧—೫೫

ರಾ ರಾ|| ರಾ|ಬ|.....ಇವರಿಗೆ ಶ|ಶ| ವಿ|ವಿ|ಗಳು.

ತರುವಾಯ ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಬಂತು ಮಜಕೂರ ತಿಳಿತು. ಬೆಲ್ಲದ ರೇಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಡ್ಡಿ ಅದ್ರೆ ತಾರು ಮೂಲ್ಕು ತಿಳಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಬರೆದೀರಿ. ತಾರು

ಮೂಲ್ಯ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಹುಂಡಿ, ತಾಬಡತೋಬಡ ಬಿಡ್ವಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ತಾಬಡ ತೋಬಡ ಬಿಡಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರೀತಿ ಇರ್ಲೀ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದೀರಿ. ಅದರೆ ನಾವು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. 'ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದ ಹುಡುಗಿ ತಾವರೆಯ ಹೊಸಕೆಂಪು.....' ಪ್ರೇಮದ ವಿಷಯ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುವುದು ಶಕ್ಯವೇ ಇಲ್ಲಾತಿಳೀರಿ

ವಿಶ್ವಾಸ ಏಕರೀತಿ ಇರ್ಲೀ

ಇ|ಶ|ಗಳು

ಬರೆದ ಕಾರ್ಡನ್ನು ನನ್ನ ಡ್ರಾನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋದೆ. ಅದನ್ನೇ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಉಳಿದ ಗುಮಾಸ್ತರು, ನಾನು ಹೋದಕೂಡಲೇ ಆ ಕಾರ್ಡನ್ನು ಸಾಹುಕಾರರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, 'ರಾಯರು ಟಪಾಲಿನ ಕಡೆ ನಿಗಾ ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ' ಎಂದರು.

'ಇದ್ದೀತು' ಎಂದು ಸಾಹುಕಾರರು ಅದನ್ನೋದದೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದರು. ಕಾಪಿಬುಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಕಲು ಬರೆದು ಅದನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದರು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು.

ಮೂರು ದಿನಗಳಿಗೇ ಉತ್ತರ ಬಂತು

ನಿಪ್ಪಾಣಿ

ರಾ ರಾ|| ಮುಗಿಲು ಹಳ್ಳಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪಣ್ಣಾ & ಸನ್ಸ್ ಇವರಿಗೆ ಶ|ಶ| ವಿ|ವಿ|ಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಬಂತು. ಮಜಕೂರ ತಿಳಿತು. ನಿಮ್ಮ ಗುಮಾಸ್ತರು ಯಾರೋ ತಮಾಷೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹುಡುಗಾಟಕೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನೀವೂ ಸಹೀ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಇಂಥಾ ಕಾಗದ ನಮಗೆ ಕಳೆದ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲಾತಿಳೀರಿ. ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲಾ..... ಇತ್ಯಾದಿ.

ಬೆಲ್ಲದಧಿನತಿಗಳು ಓದಿದರು. 'ಏನು ಬರೆದ್ರೀ ರಾಯ್ರೀ. ಏನೋ ತಂದ್ನಪ್ಪ ಇವ್ನು' ಎಂದರು. ನಾನು 'ಇದು ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲ ಎಂದೆ. ನಕಲು ತರಿಸಿ ಓದಿದ್ದು

'ಯಾರ್ರಲೇ ಇದನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು? ಆಲೆಲೆ... ಅವತ್ತು ಸಂಜೆ ಸೈನ್ ಹಾಕ್ಸಿದ್ದು ಇದು. ಏಸರ್ಮೇಶೀ ಏನೋ ಇದು? ಕುರಿನನಮ....ನೇ. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ್ದು ಯಾಕೆ ಮಾಡಕ್ಕೋಕ್ಕಿರೋ? ಸುನ್ನಿರಕ್ಕೆ ಏನು ಕೊಡ್ಬೇಕೋ? ಲೇ ನಿಮ್ಮನ್ನ ಕರ್ಕಂಡ್ಲೋಗಿ ಮೂಜಿಯಂ ಒಳ್ಳೆಡಬೇಕ್ರೋ ಎಲೇ, ಲೇ ಬಿಟ್ಟೋಗ್ರೋ ಅಂಗಿಡಿ. ನಾನೆಲ್ಲ ನೋಡ್ಯಂತಿನಿ. ಎಂದರು.

— ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಬೇಡಲು ಗರಿಟೋಪಿ ವಾಸವ್ವ ಬಂದಿಹ

ಬೇಡಲು ಗರಿಟೋಪಿ ವಾಸವ್ವ ಬಂದಿಹ
ನೀಡಿರಿಯ್ಯ ತಡನಾಡದಲೇ
ಚಂದಾ ಎತ್ತುವ ಕಸಬ ಕಲೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಹ
ಎಲ್ಲರ ಕೂಡೆಯು ಬೇಡುವನು

ಕೈಲಿ ಜೋಳಿಗೆ ಚೀಲ ಕಂಕುಳಲ್ಲೂ ಕಂತೆ
ರಶೀದಿ ಪುಸ್ತಕ ಹತ್ತಾರು
ಆ ನಿಧಿ ಈ ಫಂಡು ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕತೆ
ಜಿಲ್ಲಲು ಕರಪತ್ರ ನೂರಾರು

ಅನ್ಯ ವೃತ್ತಿಗಳಂತೆ ಚಂದಾ ವೃತ್ತಿಗೆ
ಉನ್ನತಿಕೆಯ ತರಬೇಕೆಂದು
ಹೊನ್ನು ಕೂಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಅದಕೆಂದು ಇದಕೆಂದು
ಮನ್ನಿಸಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿರಯ್ಯ

ಕಾಸೇನು ಬಿಡಿ, ಅವನ ಛಾತಿಗೆ ಬೆಲೆಯಿದೆ
ಸೇವೆಯೆಂಬುದು ಅವನ ಬೀಜ ಮಂತ್ರ
ಮಾತೋ ಕಾಫಿಯ ಇರುವೇನ ತೆಗೆದಂತೆ
ಹಲ್ಕಿರಿತ ತಲೆತುರಿಗೆ-ಎನು ತಂತ್ರ !

ಕೊಟ್ಟರೆ ಹಿಗ್ಗುವ ಕೊಡದಿರೆ ಜಗ್ಗುವ
ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಬಾಬಿವನಲ್ಲವು
ಕೊಟ್ಟ ಕಾಸುಗಳೆಲ್ಲ ಪುಡಿಕೆ ತುಂಬುವ ಹೊನ್ನು
ಫಂಡು ಗಿಂಡುಗಳೆಲ್ಲ ಕಾಗದದಲ್ಲಿಯೆ

(ಶಾಂತ ಕವಿಯ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಕೋರಿ)

—ರಾಮಿ

ಬೇಡಾದ ಅತಿಥಿ

“ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮೀಶೆ ಒಪ್ಪೋಲ್ಲ ಸರ್....” ಓಹೋ ತಪ್ಪಿದೆ! ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಶುರುಮಾಡಿದೆ. ಈ ತರಹ ಫ್ಲಾಷ್-ಬ್ಯಾಕ್ (Flash-Back) ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಸರಿಯೇ ಹೊರತು ನಮ್ಮ ಶೌರಿಯ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಸುತರಾಮ್ ಸರಿಹೋಗೊಲ್ಲ.

ಶೌರಿ ಪೂರ್ತಿ ಸಂಭಾವಿತ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳೋಲ್ಲ. ಕೆಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವನದು ತೀರ ಸಂಕುಚಿತ ಮನೋಭಾವ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ನನಗೂ ಅವನಿಗೂ ಮನಸ್ತಾಪ ಬಂದಿದ್ದುಂಟು. “ಚೋರಿ-ಚೋರಿ” ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿ ರಾಜಕಪೂರ್ ಮೀಶೆ ಧರಿಸಿದೆ.

“ನಿಮ್ಮ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮೀಶೆ ಒಪ್ಪೋಲ್ಲ ಸರ್. ಸುತರಾಂ ಒಪ್ಪೋಲ್ಲ” ಅಂದ.

ನಾನು ಮೀಶೆ ಬೆಳೆಸಲು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದು ಮದ್ರಾಸ್ ಗಿಂಡಿ ಜೂಜುಗಳು ಶುರುವಾಗುವ ಸಮಯ. ನಾನು ಹೊರಡಲು ಹವಣಿಸಿಕೊಂಡು ‘ಟ್ರಿಪ್ಲಿ ಕೇನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಮನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿದ್ದೆ. ಗಿಂಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್‌ಕಪೂರ್ ಮೀಶೆ ಧರಿಸಿ, ಪ್ರಾಣ್‌ತರಹ ಗಾಗಲ್ಸ್ ಹಾಕಿ, ಈ ಕಡೆ ಕ್ಯಾಮರಾ, ಆ ಕಡೆ ದುರ್ಬಿನಿನೊಂದಿಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಬಯಕೆ. ಮೀಶೆಗೆ ಶೌರಿ ಅಡ್ಡ ಬಂದ.

ನನ್ನ ಬಟ್ಟೆಗಳ ವಿಷಯ ಒಪ್ಪೋಣ. ಕುದುರೆಗಳ ವಿಷಯ ಶೌರಿ ನನ್ನ ಗುರು. ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ಶೌರಿ ಅಪ್ರತಿಮ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಮೇಲ್ನುಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅವನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

“ನಾನು ಮೀಶೆ ಧರಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ ಶೌರಿ” ಅಂದೆ.

“ಸರಿ ಸರ್ ಆದರೆ”

“ನನ್ನ ನಿರ್ಧಾರ ಬದಲಾಯಿಸುವಹಾಗಿಲ್ಲ ಶೌರಿ” ಅಂದೆ.

“ಸರಿ ಸರ್” ಅಂದ.

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಅದೂ ಇದೂ ನೋಡುತ್ತ, ರೇಸಿನಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತ, ಜಾರಿಗಳನ್ನು ಶಪಿಸುತ್ತ ಕಾಲ ಕಳೆದುಹೋಯ್ತು. ಒಂದು ದಿನ

ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ (ಮೂರು ವಾರಗಳು ಉಳಿದಿವೆ) ಜಾಕಿ ಶಂಕರ್‌ನ ನಂಬಿ ಅವನು ಹತ್ತಿದ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುದುರೆಗಳೆಂದು ತಿಳಿದು ಹಣ ಕಳೆದಿದ್ದೆ. ಅಂದು ಸಂಜೆ ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ, ಕೂವಮ್ ಸೇತುವೆ ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತ ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದೆ. ಯಾರೋ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬೆನ್ನಿನ ಮೇಲೆ ಗುದ್ದಿದರು. ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ. ಹುಣಸೂರು ಶೀನಿ!

“ ಏನೋ ಇಲ್ಲಿ ? ” ಅಂದೆ

“ ನಿನ್ನೆ ಬಂದೆ ನೀನೆಲ್ಲಿದ್ದಿ ? ”

“ ಕೂವಮ್ ಸೇತುವೆ ಮೇಲೆ ”

“ ಶಹಭಾಸ್ ! ರಾತ್ರಿ ? ”

“ ಹಾಸಿಗೆ ಮೇಲೆ ”

“ ಹಾಸಿಗೆ ? ”

“ ಮುಂಚದ ಮೇಲೆ ”

“ ಮುಂಚ ? ”

“ ಕೋಣೇಲಿ ”

“ ಕೋಣೆ ? ”

“ ಮನೇಲಿ ”

“ ಮನೆ ? ”

“ ಟ್ರಿಪ್ಲಿಕೇನ್. ಧತ್ ! ನಿನಗೇನು ? ನಾನೆಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಿನಗೇನು ? ” ಅನ್ನುತ್ತ ಅವನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟೆ.

ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮುಂಜಾನೆಯ ಕಾಫಿ ಕೊಡುತ್ತ ಶಾರಿ ಕೇಳಿದ.

“ ಪಲಹಾರ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಇಡಲೇ ಸರ್ ? ”

“ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಶಾರಿ ನಿಂದಾಗಲಿ, ಆಮೇಲೆ ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೇನೆ ” ಅಂದೆ.

“ ನನಗೆ ನಿಮಗೆ ಅಲ್ಲ ಸರ್. ನಿಮಗೆ ಹುಣಸೂರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರಿಗೆ.

“ ಏನಂದೆ ? ಶೀನಿ ಯಾವಾಗ ಬಂದ ? ”

“ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಸಹಸ್ರ ಶಿರಚ್ಛೇದ ಅವೂರ್ವ ಚಿಂತಾಮಣಿ ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿ ಕೊಂಡು ಆಟೋರಿಕ್ಷಾದಲ್ಲಿ ಟ್ರಂಕು ಹಾಸಿಗೆ ಸಮೇತ ರಾತ್ರಿ ಎರಡು ಗಂಟೆಗೆ ಬಂದರು ಸರ್. ಅಗೋ ಸರ್ ಅವರೇ ಬಂದರು....”

ಶೀನಿ ಬಂದ.

“ ಏನಯ್ಯ ಸುಖಪುರುಷ ನಿದ್ರೆ ಆಯ್ತೇ ? ”

“ ಹೂ ” ಅಂದೆ.

“ ಪಾಂಡು ನಿನಗಾಶ್ಚರ್ಯ ಅಲ್ವೆ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿರೋಡು ? ”

“ ಅಶ್ಚರ್ಯವಿಲ್ಲ ಸಂಕಟ ಅಷ್ಟೆ ”

“ ಪಾಂಡು ನೀನಿನ್ನೂ ನನ್ನನ್ನ ಆ ದಿನ ತೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳಗಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸಿಲ್ಲಾಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ” ಅಂದ.

“ ಇಲ್ಲ ” ಅಂದೆ ಭಯವೇನು ?

“ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ನಾನು ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಏಕೆ ಬಂದೆ ಅಂತ ನಾನೇ ಹೇಳ್ತೀನೆ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಬೇಕೂಂತ ಬಂದೆ ”

ಕಾಯಿಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹಾಗಾಯ್ತು.

“ ಏನಂದೆ ? ”

“ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಕೋಬೇಕೂಂತ ಮದ್ರಾಸಿಗೆ ಬಂದೆ ”

“ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಒಪ್ಪಿದರೇನೋ ? ”

“ ಪಾಂಡು ತಿಳಿದೂ ತಿಳಿದೂ ಕೇಳಿಯಿಲ್ಲ ! ನಿನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿದೆಯೇ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರ ಮೇನಕೆ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ನ ಬಿಸಾಡಿ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಅಂಜನೇಯನ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ ತಂದು ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ್ದು ? ನೋಡು ಪಾಂಡು ನಾನೂ ನೀನೂ ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು....”

“ ಹೇಗೋ ? ”

“ ನೋಡು ನಾಗತ್ತಿಗೆ ನಾನೂ ಅಳಿಯ ನೀನು ಅಳಿಯ ಅಂದ ಮೇಲೆ ನಾನೂ ನೀನೂ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು. ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನಾಗತ್ತಿಯ ಮುಖಾಂತರ ನೀನು ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೆ ಹೇಳಿಸಿ ಸರಿಮಾಡಬಹುದು ”

“ ಶೀನಿ ಖಂಡಿತ ಹೇಳ್ವಿದ್ದೇನೆ, ನನಗೂ ನಿನ್ನ ಸಿನಿಮಾ ಹುಚ್ಚಿಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ವಕಾಲತ್ತು ಖಂಡಿತ ವಹಿಸೋದಿಲ್ಲ ”

“ ನೀನೇನಾದ್ರೂ ಮಾಡಿಕೋ ನಾ ನೆನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಮ್ಮಮ್ಮನಿಗೆ ಕಾಗ್ದ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಾಂಡು ಜೊತೆಲಿದ್ದೇನೆ. ಮಿಕ್ಕ ವಿಷಯ ಪಾಂಡು ಬರಿತಾನೆ ಅಂತ ”

“ ಫಲಹಾರ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಸರ್ ” ಅಂತ ಬಂದ ಶೌರಿ.

ಶೀನಿ ಹೊರಟು ಹೋದ.

ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಶೌರಿ ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದ.

“ ಶೌರಿ....”

“ ಸರ್ ”

“ ಶೀನಿ ಇಲ್ಲಿ ಬಂದಿರೋದು ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಕಲ್ಲ ಶಾರಿ ”

“ ಹೌದೇ ಸರ್ ? ”

“ ಹೌದು ಶಾರಿ. ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಸೇರ್ಕೋಬೇಕೊಂತ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ ಆ ಮುಟ್ಟಾಳ ! ”

“ ಬಹಳ ಚೆಲೋ ಕೆಲಸ ಸರ್ ”

“ ಸರಿ ಶಾರಿ ಆದರೆ ನಾನು ಇವನನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಇವನಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟೀಂತ ಅವನಪ್ಪ ನನ್ನನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿಟ್ಟಾರೇ ? ”

“ ಹಾಗೇ ಸರ್ ? ”

“ ಹೌದು ಶಾರಿ. ಈ ಶನೀನ ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಹುಣಸೂರಿಗೆ ರವಾನಿ ನೋಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡು ಶಾರಿ ”

“ ನಾನೇ ಸರ್ ? ”

“ ಹೌದು ಏನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮಾಡು ”

“ ಏನು ತೋಚುತ್ತಿಲ್ಲ ಸರ್. ಸಾಯಂಕಾಲದ ಮುಸೂರಿ ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಯಾವ ಬಟ್ಟೆ ತೆಗೆದಿಡಲಿ ಸರ್ ? ”

ಶಾರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೀಶೆಯ ಮೇಲಿನ ಕೋಪ ಇನ್ನೂ ಇಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಯ್ತು. ಗೋಖಲೆ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಮುಸುರಿಯವರ ಸಂಗೀತ ಕೇಳಿ ನಾಪಸು ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಎರಡನೇ ಷೋ ಶುರುವಾಗಿತ್ತು. ಓಪೆಲ್ಲನ್ನು ಗ್ಯಾರೇಜಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಮನೆಯ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟೆ. ದೀಪವಿಲ್ಲ. ಹಾಲಿನ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟೆದೆ ತೆರೆಯಿತು. ದೀಪವಿಲ್ಲ ಹಾಲಿನೊಳಗೆ ಕಾಲಿಟ್ಟೆ ಒಂದು ಮರಿ ಮೊಸಳೆ ನನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಕೆಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಅರಚಿದೆ !

ಹಾಲಿನ ದೀಪಗಳು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡವು. ಶಾರಿ ಬಂದ.

“ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸರ್ ನಿಮಗೆ ಹೇಳೋಕೆ ಮರೆತಿ ಸರ್. ಇದು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರ ಟೈಗರ್ ಸರ್ ” ಅಂದ.

“ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಭೂತ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು ? ದೀಪ ಏಕೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ? ”

“ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಹೇಳಿದರು ಸರ್ ಟೈಗರ್ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಚ್ಚುತ್ತೆ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಳಕು ಆಗೊಲ್ವಂತೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಜೆಮಿನಿ ಸ್ಟುಡಿಯೋ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರು ಸರ್.”

ಕಾಲಿಗೆ ಔಷಧಿ ಹಚ್ಚಿ, ಊಟ ಮುಗಿಸಿ, ರೇಡಿಯೋ ತಿರುಗಿಸಿದೆ. ಸಿಲೋನ್ ಕೂಡ ಮುಗಿದಿತ್ತು ಲೇಲೋಜಿ ಆಸ್ಟೋ-ಆಸ್ಟೋ-ಆಸ್ಟೋ !

“ ಶಾರಿ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾನು ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೆಗೆ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ ಒಂದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಅರವಿಂದರ ಆಶ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದು ಬರ್ತೇನೆ ”

“ ಆಗಲಿ ಸರ್ ನಾನು ಬರಬೇಕೆ ? ”

“ ಬೇಡ ಶೌರಿ ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರನ್ನು ಅವರ ಟೈಗರನ ನೋಡಿಕೊ. ಓವೆಲ್ ನ ಸರ್ವಿಸ್ಸಿಗೆ ಬಿಡು ನಾ ಬರೋದರಲ್ಲಿ ತಂದಿಡು ”

“ ಸರಿ ಸರ್ ಹೋಲ್ಡ್ಸ್ ರೆಡಿ ಮಾಡ್ತೇನೆ ಸರ್. ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೇಲಿ ರಮಣಾಶ್ರಮವಿದೆ ಸರ್. ಅರವಿಂದರ ಆಶ್ರಮ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯಲ್ಲಿದೆ ” ಅಂದ.

“ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು ಶೌರಿ ”

ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ಹೋದವನು ಕೇವಲ ಹದಿನೆಂಟು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲವಿದ್ದು ಮದರಾಸಿಗೆ ವಾಪಸಾದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತೆ. ಶೀನಿ ಶೀನಿಯ ಟೈಗರ್ ಈ ಜೀವದದ ಭಾಗವೆಂದುಕೊಂಡು ವಾಪಸಾದೆ. ಸ್ವೇಷನ್ನಿನಿಂದ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮೌಂಟ್ ರೋಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಗೆ ಕಟ್ಟುವ ಒಂದು ಜೊತೆ ಮಿಲಿಟರಿ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು, ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಮನೆ ಸೇರಿದೆ. ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೇವಲ ಎರಡು ಪೂರ್ತಿ ದಿನಗಳಾಗಿವೆ ಅಷ್ಟೆ.

“ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆರಾ ಸರ್-ಸಂತೋಷ ಸರ್ ” ಅಂದ ಶೌರಿ.

“ ಹೌದು ಬಂದೆ ಶೌರಿ ಟೈಗರ್ ಸೌಖ್ಯವೇ ? ”

“ ಟೈಗರ್ ? ಓಹೋ! ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾಯೇ ಸರ್. ಅದು ಅವರನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಕಚ್ಚಿತು ಸರ್. ಅದೇ ರಾತ್ರಿ ಅದನ್ನು ಕೂವಮ್ ನದೀಲಿ ತೇಲಿಬಿಟ್ಟು ಬಂದೆವು ಸರ್ ”

ಪಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಭಾರವಾಗಿದ್ದ ಕಾಲುಗಳು ಹಗುರವಾದವು.

“ ಶೀನಿ ಎಲ್ಲಿ ಶೌರಿ ? ”

“ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಮೆಯಿಲ್ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೊರಟರು ಸರ್. ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ಹುಣಸೂರು ಮುಟ್ಟುತ್ತಾರೆ ”

“ ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಮೆಯಿಲ್ ರೈಲೇ ? ”

“ ಹೌದು ಸರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ವೇಷನ್ನಿನಿಂದ ನೇರ ವಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ವೇಷನ್ನಿಗೆ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹೋದೆ ಸರ್ ”
ತಲೆ ಗಿರ್ದೆಂದಿತು.

“ ಶೌರಿ ಸಮಾಚಾರ ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಶುರು ಮಾಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಶುರು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸು.”

“ ಮೊನ್ನೆ ನೀವು ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೆಗೆ....”

“ ತಿರುವಣ್ಣಾಮಲೆಗಲ್ಲ ಶೌರಿ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಲಿ ಅರವಿಂದಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ”

“ ಸರಿ ಸರ್ ನೀವು ಪಾಂಡಿಚೇರಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮನೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಬಹಳ ಖುಶಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಜೆಮಿನಿ ಗೇಟಿನ ಬಳಿ ಸರೋಜಾದೇವಿ ಅವರನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿದಳಂತೆ....”

“ ಸಹಭಾಸ ! ಏನಂತ ? ”

“ ಅದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಸರ್. ಸರೋಜಾದೇವಿ ಸ್ವುಡಿಯೋ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡುವಾಗ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ತಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಆಕೆಯ ಕಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದರಂತೆ ಇಷ್ಟು ನೂತ್ರು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಟ್ಟವರೇ ಮಲಗಿದ್ದ ಟೈಗರ್‌ನ ತುಳಿದರೂಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ಸರ್ ಬೆಳಗ್ಗಿನಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಲು ಮರೆತಿದ್ದೆ. ಅವರನ್ನು ಬಲವಾಗಿ ಕಚ್ಚಿತು. ಅವರು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ. 10 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ ಅಂದರು ಸರ್. ಹಾಗಾದರೆ ಮದರಾಸ್ ಪೋಲೀಸಿನವನ ಪೇಟೆ ಹಾರಿಸಿ ಅಂದೆ ಸರ್. 15 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ ಅಂದರು

“ ಒಪ್ಪಿದೆ ರಾತ್ರಿ ಟೈಗರ್‌ನ ಓಪೆಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹೋದೇವು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸರ್ ಟೈಗರ್‌ನ ಕೂವಮಾನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬರುವಾಗ ಎಲಿಫೆನ್‌ಸ್ಟನ್ ಸಿನಿಮಾ ಹತ್ತಿರ ಕಾಫಿಗೆ ಇಳಿದೇವು. ಅಲ್ಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ ಪೋಲೀಸಿನವನ ಪೇಟೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಹಾರಿಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು ಸರ್. ನಿನ್ನೆ ಬೆಳಿಗ್ಯೆ ಪೋಲೀಸ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ 25 ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಕೋರ್ಟು ಏಳುವವರೆಗೆ ಸಜಾ ವಿಧಿಸಿದರು ಸರ್. ಅವರು ಗೆದ್ದ 15ರ ಜೊತೆಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಜುಲ್ಮಾನೆ ಕೊಟ್ಟೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಹಾಗೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸ್ವೇಷನ್ನಿಗೆ ಕರೆದು ಹೋಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಮೆಯಿಲ್ ಹತ್ತಿಸಿ ಬಂದೆ. ಹುಣಸೂರಿನವರೆಗೂ ಚಾರ್ಜ್ ಮೇಲೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಸರ್.”

“ ಆದರೆ ಶೀನಿ ಒಪ್ಪಿದನೆ ? ”

ಒಪ್ಪಿದರು ಸಾರ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಸಜ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಇವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಮೂಳೆ ಮುರಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಪೋಲೀಸಿನವ ಛಲ ತೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಸರ್....ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನೀರು ತಯಾರಿದೆ ಸರ್ ”

“ ಶಾರಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಯ್ತು ಖರ್ಚಾದ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೋ ಶನಿವಾರದ ರೇಸಿಗಾಗಿ ಬಕ್ಸಿಸ್ 200 ತೆಗೆದುಕೋ ಹಾ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಿ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಜಿಲೆಟ್ ಕೊಡ...”

ಸರ್ ? ನಿಜವೇ ಸರ್ ? ”

“ ಹೌದು ಶಾರಿ ನಿನ್ನ ಅಪ್ರತಿಮ ಚಾತುರ್ಯಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆ ತೋರಿಸಲೇ ಬೇಕು. ಈಗೀಗ ರಾಜ್‌ಕಪೂರ್ ಕೂಡ ಮೀಶೆ ತೆಗೀತಿದ್ದಾನೆ ನಾನೂ ತೆಗೆದುಬಿಡ್ತೇನೆ ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ”

ನನ್ನ, ಶಾರಿಯ ನಡುವೆ ಪುನಃ ಶಾಂತಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು.

[ಯಾರ ತರಹಾ, ಗೊತ್ತಲ್ಲ !]

—“ ಕೇಫ ”

ಹ ರಿಕ ಥೆ

“....ಬೇಗ ಬೇಗ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿ ಪಾತಮ್ಮ ಕತ್ತಲೆ ಜೊತೆಗೆ ಮಳೆ ತುಂತುರು ಬೇರೆ. ಬೀದಿ ದೀಪಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಹುಡುಗರು ಮೊನ್ನೆ ಗಲಾಟೇಲಿ ಒಂದಾದ್ರೂ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ ಸರಿ! ಇನ್ನೂ ಜೋರಾಗಿ ನಡೆಯಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲಾಂತೀರ? ಗಂಟೆ ಎಂಟಾಗಿರಬಹುದು ಅಲ್ವೆ? ಮನೆಗ್ಲೋಗೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ಮಲಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರತ್ತೆ; ಅವಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿ, ಅಡಿಗೆಮನೆ ತೊಳೆದು, ಒಂದಿಷ್ಟು ಮೊಸರವಲಕ್ಕೆ ತಿಂದು ಮಲಕ್ಕೊಳೋಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ಜೀವಕ್ಕೆ ಸಾಕು ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗತ್ತೆ. ನಾನು ಸಂಜೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಹಾದು ಬಂದಾಗ, ನಿಮ್ಮ ಕಿರಿ ಮಗಳು ಅಳಿಯ ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕೇರಂ ಆಡ್ತಾ ಇದ್ದು ಕಣ್ರಿ....ಈಗಿನಕಾಲದ ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಂಕೋಚ ನಾಚಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ವಿಪರೀತ ಬೇಜಾರು ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿರೋ ಹಾಗೆ ಕಾಣತ್ತೆ.... ಏನು ಸಮಾಚಾರ? ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಹೆಣಚಾಕರಿಮಾಡಿ, ಆರಾಮ ಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ದಾಸರ ಹರಿಕಥೆಗೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ಹೇಗ್ಲೋಗೋ ಆಗ್ಬಿಡತ್ತೆ. ಅವರದು ಏನು ಪ್ರತಿಭೆ! ಏನು ಪಾಂಡಿತ್ಯ! ಅಂದ್ಲಾಗೆ ಇವತ್ತು ಸೀದಾರಸ್ತೆ ಸರಸಮ್ಮ ಬಂದಿದ್ದರಾ ಅಲ್ಲಿಗೆ? ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿದ ತಕ್ಷಣ ನಿಮಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದಿರೋ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತೆ. ಯಾಕ್ರೀ ಅಷ್ಟು ಕೋಪ ಅವರ ಮೇಲೆ? ನಿಮಗಿಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದಮೇಲೆ ನಂಗ್ಯಾಕಮ್ಮ ಆ ಸುದ್ದಿ....ಆದರೂ ನೋಡಿ ಪಾತಮ್ಮ ಆಡಿದ ಮಾತು ಉಳಿಸ್ಕೊಳ್ಳದೆ ಇರೋರನ್ನ ಕಂಡರೆ ನನಗೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕಷ್ಟೆ. ನಮ್ಮ ಸೀಮೆ ಬಾಣಂತಿ ಲೇಹ್ಯ ಮಾಡೋ ರೀತಿ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮೊಮ್ಮಗನ ಕೈಲಿ ಬರೆಸಿ ತಂದ್ಕೊಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ಜಾನ್ ಕಮ್ಮನವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಆಗಲೆ ಒಂದ್ವಾರ ವಾಯ್ತಂತೆ; ‘ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ, ಕಂಡರೂ ಕಾಣದ ಹಾಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗ್ತಾ ಇದಾರೆ’ ಎಂದು ವಾಂಘಾಲಮ್ಮ ಹೇಳಿದರು. ಏನೊದರೂ ಅನ್ನಿ ಬಾಣಂತಿ ಔಷದಿ ಪದ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಿಹಿನೀರಿನ ಬಾವಿ ನರ್ಸಮ್ಮನವರ ಸಮಾನ ನಮ್ಮ ಪೈಕಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಜಾನ್ ಕಮ್ಮ ಬೇಸ್ತು ಬೀಳೋಕೆ ಮುಂಚೆ ಆಕೆ ನನಗೊಬ್ಬಳಿಗೆ ಕೈಕೊಟ್ಟಿರೋದು ಅಂತ ಇದ್ದೆ. ಏನಾಯ್ತಂತೀರ ಎಂಟು ಹತ್ತು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸರಸಮ್ಮ ಹೂಬತ್ತಿ ತಾವು ಮಾಡೋ ಹಾಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರ ಕೈಲೂ ‘ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ’ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಕಥೆ ಮುಗಿಯುವದರೊಳಗೆ ಅವರು ಮಾಡೋದಕ್ಕಿಂತ ಹತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡ್ತೀನಿ ಅಂತ ನಾನು. ಹೈಕೋರ್ಟ್

ಜಡ್ಡಿ ಮನೆ ಅಡಿಗೆ ಮುದುಕಮ್ಮ-ಅಕೆ ಹೆಸರು ಅದೇನೋ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ, ನೆನಪೆ ಆಗಲೊಲ್ಲದು, ನಾನು ಗೆದ್ದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೂ, ಸರಸಮ್ಮ ತನ್ನ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದ ದೇವರಸೇವೆಗೆ ಕಾಯಿ ಕೊಡದೆ ಹೋಗಿಟ್ಟರು. ಅಗೋ! ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಮನೆಗಳಲ್ಲೂ ದೀಪಗಳು ಉರೀತಿವೆ. ನಾನೇನೋ ಕಿರಿ ಮೊಮ್ಮಗ ಶೆಷೂಗೆ ಸಂಜೆ ಬರುವಾಗ, 'ರಾತ್ರಿ ಬರೋದು ಹೊತ್ತಾದರೆ, ನಮ್ಮಪ್ಪನಿಗೆ ಸದ್ದು ಕೇಳಿಸದ ಹಾಗೆ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದರೇನೇ ಮೊಸರವಲಕ್ಕೆ ಸಿಗೋದು, ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಇನ್ನೂ ಎದ್ದು ಕೂತಿದ್ದಾನೆ. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದ್ರೂ ಇದ್ದಾಗ ನಡೆದ ಆಯಾಸವೆ ಗೊತ್ತಾಗಲ್ಲ ಕಣ್ರಿ! ನಾಳೆ ಸಂಜೆ ಬರ್ತೀರಿತಾನೆ? ತಪ್ಪಿಸ್ಕೋಬೇಡಿ, ಅಂಥ ಘನ ವಿಧ್ಯಾಂಸರ ಹರಿಕಥೆ ಮಾತ್ರ. ಅಂದ್ವಾಗೆ ನಾಳೆಯ ಕಥೆ ವಿಷಯವೇನೋ? ಇವತ್ತಿನದೆ ಅಂತ ಅಂದಿರ? ಇವತ್ತು ಒಂದು ಘಳಿಗೆ ಸಹ ಕಥೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸಾಯಂಕಾಲ ವಿವರೀತ ತಲೆ ನೋವು, ಅಲ್ಲದೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ವಾಚಾಳಿ ವಾಂಛಾಲಮ್ಮ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಓ! ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಬಂಗ್ಲೆ ಕನಕಮ್ಮ ಬರ್ತಿದಾರೆ; ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕೊನೆಯ ತನಕ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಬಿಡದೆ ಪುರಾಣ ಎಲ್ಲ ಕೇಳೋ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಇವತ್ತಿನ ಕಥೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳ್ಯಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಟ್ಟು ಬರ್ತೀನಿ, ಪಾತಮ್ಮನೋರೆ.

“ ಅಯ್ಯೋ ದುಡ್ಡು, ದುಡ್ಡು ಅಂತ ಬಡ್ಕೋಬೇಡ ಕಣ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮುಚ್ಚಿತ್ತಕ್ಷಣ ತಂದುಕೊಡ್ತೀನಿ ”

ಗಾಂಪರ ಗುಂಪು

“ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ”

ನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದು ವಿಮಾನ ಇಳಿದು-ಮರುನಿಮಿಷಕ್ಕೊಂದು ಗಗನಕ್ಕೆ ಏರುವ ಲಂಡನ್ನಿನ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯಾರಾಣಿ ಇಳಿಯಲು ತನ್ನ ಸರ್ತಿಗಾಗಿ ಗಗನದಲ್ಲಿ ಫೇರಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

“ಮರುಳಾ, ಮಂಕಾ, ಮಡೆಯಾ, ಮುಠಾಳ, ಮಡ್ಡಿಗಳೇ, ನೀವೀಗ ಪ್ರಪಂಚದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಭವ್ಯ-ನಗರದಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವವರಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮರ್ಯಾದೆ-ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಘನತೆ-ನಮ್ಮ ಮಠದ ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಯುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ. ಕೆಟ್ಟ ಕೆಟ್ಟದಾಗಿ ಹುಚ್ಚು ಹುಚ್ಚು ಬಡಿಬ್ಯಾಡ್ರಿ-ನೆನಪಿರಲಿ Excuse me-Thank you-Please ಅನ್ನುವ ತ್ರಿಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮರೀ ಬ್ಯಾಡ್ರಿ-ಹುಶಾರಿ ಪರಮ ಹುಶಾರಿ-ಸಾರಿ ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ Sorry ಅನ್ನೋದನ್ನು ಮರೀಬ್ಯಾಡ್ರಿ-ನಮ್ಮರೊಳಗಂತು ಗಾಂಪರೂಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗೇವಿ ಈ ಭ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಲಂಡನ್ನಿನೊಳಗೂ ಹಂಗ್ಗೆ ಅನ್ನಿ ಸ್ಕೊಬ್ಯಾಡ್ರಿ-ಬಾರಿ ಬಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೀನಿ ಬರೀ ಬಾರಿ ನೊಳಗೇ ತೂರಾಡಬ್ಯಾಡ್ರಿ-”

—ಎಂದು ಕಡೇ ಬಾರಿ ಶಿಷ್ಯರೊಂದಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಹೇಳಿದರು. ಗಗನಸಖಿ ಬೆಟ್ಟ AII ವಿಮಾನ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶುಭ ಕೋರಿದಳು. ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್ ಉತ್ತರದ ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಳಿಯುವವರಿದ್ದೇವೆ. ಎಂದೂ ಹೇಳಿದಳು. ಎಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಬಗಲ ಚೀಲ ಹೆಗಲ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸತೊಡಗಿದರು. ಗಗನಸಖನೊಬ್ಬ ಬಂದು ಬೇರಿದ್ದವ ರೆಲ್ಲಾ ಸಿಗರೇಟು-ವಿಸ್ಕಿ-ರಮ್ಮುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿದ. ಏಕೆಂದರೆ ಏರೋಪ್ಲೇನಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕಂತೆ.

ಗಾಂಪರೊಡೆಯರ ದೊರೆಸಾನಿ ನಾಲ್ಕುಬಾಟ್ಲೆ ವಿಸ್ಕಿ ಕೊಂಡಳು-ಗುರುಗಳಿ ಗೊಂದು-ಮಂರ್ಕಮಡಿಯ-ಮಡ್ಡಿ ಇವರುಗಳ ಕೈಗೊಂದೊಂದು ಬಾಟ್ಲೆ ಕೊಟ್ಟಳು. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಬಂದು ಗಾಂಪರ ಜೇಬಿಗೆಲ್ಲಾ ಹತ್ತು ಸಿಗರೇಟು ಪ್ಯಾಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಲಂಡನ್ ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಇಲಾಖೆ ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ವಾಪಸು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು.

ವಿಮಾನದಲ್ಲಿದ್ದವರೆಲ್ಲಾ ಸಧ್ಯ ಈ ಗಗನ ಡಬ್ಬಿಯ ವಾಸ ಬಗೆ ಹರಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿದೆವಲ್ಲಾ ಎಂದು ತೃಪ್ತ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಹರಿದುಬಿಟ್ಟರು. ನಿಜಕ್ಕೂ ಬರ ಬರುತಾ ಬೇಸರ ತರುವ ಪ್ರಯಾಣವೇ ಇದು. ಕಾತುರದ ಕಣ್ಣಿಂದ ಕೆಟಕಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗಾಂಪರು-ಕಂಡ ಗೋಪುರಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೆಂಟ್‌ಪಾಲ್ ಕೆಥಿಡ್ರಲ್ ಎಂದುಕೊಂಡರು ಎಲ್ಲ ಶಿಖರಗಳಿಗೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಹೌಸ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಿದರು. ನೋಡಿದ ನಾಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಧೇಮ್ಸ್ ನದಿ ಎಂದು ಕೂಗಿದರು.

ಭಾನುದೇವನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಗಂತದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವ ಸಂಚು ಹೂಡಿದ್ದನು. ಸುಮುಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ವುಗಳನ್ನು ಬಿಗಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಲು ಕುಳಿತ ಸೀತಗಳಲ್ಲಿ ಸೆಟೆದು ಕುಳಿತರು. ಪಿಟ ಪಿಟನೆ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನೂ ಕೆಲವರು ಪರಿಸಿದ್ದುಂಟು. ರೆಕ್ಕೆ ಮುರಿದು ಉರಿದು ಬೀಳದೆ ಸಶರೀರರಾಗಿ ನೆಲ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದುದಕ್ಕಾಗಿ, ವಾಯುಶಕಟ ಸಾರಧಿಗೆ ಆಯುರಾರೋಗ್ಯ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಗಳನ್ನು-ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ ಭಾನುದೇವನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ ಎಂದು ಗುರುಗಳು ಆದಿತ್ಯ ಹೃದಯ ಸ್ತೋತ್ರದ ಎಂಟನೇಪುಟದ ಮೂರನೇ ಶ್ಲೋಕದ ಎರಡನೇ ಸಾಲನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇದೊಂದೇ ಸಾಲು ಅವರಿಗೆ ಬಾಯಿಪಾಠ ಅವರ ಗುರುಗಳು ಮಾಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ಏನನ್ನು ಹೇಳಲೂ ಗಾಂಪರೊಡೆಯರು ಅಸಮರ್ಥರಿದ್ದರು.

ಕಾನ್ಸ್ವರ್ವೇಷನ್ ವಿಮಾನದ ಗಾಲಿಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಡಸಕ್ಕೇಂದು ಬಡಿದವು-ಕೆಲವೇ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಅಯೋಧ್ಯಾರಾಣಿ ಲಂಡನ್ ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಾಗಿ ಹೆಗಲಿಗೆ ಬಗಲ ಚೀಲಗಳನ್ನೇರಿಸಿ-ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೊಗಲ ಚೀಲ ಹಿಡಿದು, ತಲೆಗೆ ಹ್ಯಾಟುಗಳನ್ನು ತಗುಲಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಮಾನದಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗತೊಡಗಿದರು.

ಮುಂದೆ ದೊರೆಸಾನಿ ಅವಳ ಹಿಂದೆ ಗುರು ಗಾಂಪರು, ಇವರಿಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಸಾಲಾಗಿ ಬಾಲದಂತೆ ಬೆಳೆದ ಮಂಕ ಮಡೆಯ ಮುಠಾಳಾದಿಗಳು ಇಳಿಯತೊಡಗಿದರು. ವಿಮಾನದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಗಗನಸಖಿ ಬೆಟ್ಟ ನಿಂತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ತೆ ಹೇಳಿ ಬೈ ಬೈ ಬೊಗಳಿ, ಟಟ್ಟಾ ವಟಗುಟ್ಟುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಚಲುವು ಗೆಲುವಾದ ನಿಲುವಿನ ಆಕಾರ ಮಂಕನಿಗೆ “ನಾಗವೇಣಿ ನಗರಿಗೆ ನಾಂ ಪೋಗಿ ಬರುವೆನೆ” ಎಂಬ ದುಷ್ಯಂತನ ಪದ ಹೇಳುವ ಮನಸ್ಸನ್ನೂ ತಂದಿತು. ಬೈ ಬೈ ಹೇಳುವ ಸರ್ತಿ ಮಂಕನಿಗೂ ಬಂತು-ಆ ರೂಪಸಿಯ ಆಕಾರವನ್ನು ಬಾಬ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶಿರವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದ ಟೋಪಿಯಿಂದ ನೋಡಲು ಕಣ್ಣು ಹಾಯಿಸಿ ತುಂಬು ಎದೆಗಳಿದು ಸಿಂಹ ಕಂಠದಿಂದ ಪಾದಕ್ಕೆಳೆದ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಪಾದದ ಹೈ ಹೀಲ್ಡಿನ ಚೂಪನ್ನು ನೋಡಿ ಮಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿದ ತನ್ನ ಮಂಕು ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನ.

ಎರ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಕೊಟ್ಟ “foolishly yours” ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದ ಕಡೆಯ ಪುಟದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಈ ಬೆಟ್ಟಿಯೂ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ವರ್ತಿಸಬಾರದು? ಎಂದು ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಂಕ. ಆ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ-ಗಗನಸಖಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಬೀಳ್ಕೊಡುವಳು....ಹಾಗೆ ತಬ್ಬಿದ ಆಕೆಯ ಕೈಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕೋಟಿನ ಜೇಬಿನಲ್ಲೂ ಇಳಿ ಬೀಳುವುವು ...ಏಕೆನ್ನುವಿರೋ....ಊಟ ಬಡಿಸಿದಾಗ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ಫೋರ್ಕು-ಚಮಚ-ಚಾಕುಗಳು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವಷ್ಟು ಸೊಗಸಾಗಿದ್ದುವಷ್ಟೆ!-ಹಾಗೇ ಅವು ನಿಮ್ಮ ಜೇಬುಗಳನ್ನೂ ಸೇರಿರಬಹುದು!! ಅಲ್ಲವೆ? ನಮ್ಮ ಕಂಪನಿಯ ಸುಂದರಿಯರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಬೀಳ್ಕೊಡುವ ಸೋಗು ಜೇಬು ಶೋಧಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆಯೇ ಆಗಿದೆ....”-ಎಂದು ವ್ಯಂಗಿಸಿದ್ದರು. ಹಾ!! ಹಾಗೆಯೇ ಈಕೆ ನನ್ನ ಶೋಧಿಸಿದರೆ ನನ್ನ ಜೇಬಿನ ಪುಣ್ಯ-ಈ ಸುಂದರಿಗೆ ಕಳ್ಳನಂತೆ ಸಿಕ್ಕು ಬೀಳುವುದು ಎಂತಹ ಹಿತವಾದ ಅಪರಾಧ! ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದ ಮಂಕ ಬೆಟ್ಟಿಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು “ಬೀಳ್ಕೊಡು ಗಗನಸುಂದರಿ AII ಕಂಪನಿಯವರು foolihlsly yours ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಅತಿಥಿಗಳಂತೆ ಕಾಣುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸುವ ರೆಂಬುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವಂತೆ ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು ಬೀಳ್ಕೊಡು ಸಖೀ”-ಎಂದೆನ್ನುವ ಭಾವದ ನೋಟಾ ಬೀರುತ್ತಾ ಕ್ಷಣ ನಿಂತ ಮಂಕರಾಯ. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕೈಯ್ಯನ್ನಾದರೂ ಹಿಡಿದು ಕುಲುಕಿ ಕಳಿಸಿದಳು-ಈ ಮಂಕ ನಿಂತಾಗ ಎರಡು ಕೈಯ್ಯನ್ನೂ ಜೋಡಿಸಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಮಸ್ತೆ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಶರಣಾರ್ಥಿ ಕೊಂಕುಳಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ ಎಂದೆನ್ನುವಂತೆ ಇವನನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಳು ಬೆಟ್ಟ. ನಿರಾಶನಾದ ಮಂಕ ಸಪ್ಪೆ ಮುಖದಿಂದ ವಿಮಾನದ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಈ ಯಾತ್ರಿಕ ಹೊರಗೆ ಹೋದನು. ನಾಲ್ಕು ಫೋರ್ಕು ಎರಡು ಸ್ಪಾನು-ಒಂದು ಬ್ರೆಡ್ ಚಾಕು ಇವನ ಕೋಟಿನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿಯೇ ಕೂತಿದ್ದವು “ಅವಳೇ ಹುಡುಕದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕದ್ದಂತಾಯಿತೆ? ಆ ಪುಸ್ತಕವೆಲ್ಲಾ ಸುಳ್ಳುಮಯ” ಎಂದು ಜೇಬಿಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿದಾಗ ಫೋರ್ಕಿನ ಮುಳ್ಳುಗಳು ಕೈಗೆ ಚುಚ್ಚಿಕೊಂಡು “ಹಾಯ್” ಎಂದು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದ. ಹಿಂದೆಯೇ ಇತರ ಮಠದ ಮಿತ್ರರೂ ಪ್ರಯಾಣಿಕರೂ ನಡೆದರು.

“ಗುರುಗಳೇ ನಮ್ಮ ಗೋಣೀಚೀಲ ಹಳದಿ ಡಮಾರ್ ಟ್ರಂಕು ಕುಂಬಳ ಕಾಯಿ ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯಕವೇ ಮಾಮೂಲಾಗಿ ಬರ್ತವಲ್ಲವೇ-ಮಡೆಯ-ಗುರುಗಳಿಗೆ ಇದು ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ.

“ಲೋ ಮಡೆಯಾ ಗುರುಗಳನ್ನ ನೀನೀಗ ಮಾತೇ ಅಡಿಸಬೇಡ-ನೋಡು ಆ ದೊರೆಸಾನಿಯ ಬಿಳಿ ತೋಳನ್ನು ಅವಳ ಓವರ್‌ಕೋಟಿನಿಂದ ಹೇಗೆ ಹೊದಿಸಿ ಕಡ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ನೀನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಗೊಣಗಿದರೆ ಅವರ ಕಿವಿಗಾದರೂ ಇದು

ಬೀಳುತ್ತದೆಯೆ ? ನಡಿ ನಡಿ-ಈಯಮ್ಮ ಮಠದ ಮಾತಾಜಿಯಾಗೇ ಗಂಟುಬಿಳ್ತಾಳೋ ಏನೋ”-ಎಂದು ಮುಠಾಳನು ಮಡೆಯನ ಮಾತಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದ.

ಗಾಂಪರಗುಂಪು ಹಾಗೇ ನಿಂತು ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿತು. ಇದೆಯೇ ಏನು ಲಂಡನ್ನ ಏರ್‌ಫೋರ್ಟ್-! “ಅಗ್ನಿ ತೀರ ಆರ್ದಿನರಿ ಇದೆಯಲ್ಲಾ-ಏನು ತಗಡು ಹೊಚ್ಚಿದ ಹಳೆಯ ಕುದುರೆ ಲಾಯಕ್ಕೆ ಬಣ್ಣ ಬಳಿದು ಒಳಗೆ ಬೀಳಿ ಬಣ್ಣದ ಜನರನ್ನು ತುಂಬಿದಂತಿದೆಯಲ್ಲಾ” ಎಂದು ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಹಾಗೆ ಕಂಡ ಉತ್ತರದ ವಿಮಾನ ನೆಲದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಹಳೇ ಸಾಲು ಸಾಲು ಪಡ್ಡುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಅವರಿಗನ್ನಿಸಿತು.

“ದಯವಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಿ”-ಎಂದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಲಾಯದಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ದು ಕೂಡಿಸಿದರು. ಹೊರನೋಟಕ್ಕೆ ಅದು ಲಾಯದಂತಿದ್ದರೂ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೊಕ್ಕಾಗ-ನೆಲಕ್ಕೆ ಮೆತ್ತನೆಯ ರಗ್ಗು ಹಾಸಿದ್ದರು-ಗೋಡೆಗೆಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರದ ಕಾಗದ ಅಂಟಿಸಿದ್ದರು-ಅನೇಕ ಕುರ್ಚಿಗಳಿದ್ದವು-ಎದುರಿಗೆ ಅಂಗ್ರೇಜಿ ನರಸಮ್ಮ (Nurse) ನೊಬ್ಬಳು ಬಿಳಿಯ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿ ಮೇಜೊಂದರ ಮುಂದೆ ರೀಕಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ನರಸಪ್ಪನೊಬ್ಬ (Male Nurse) ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನೆಲ್ಲಾ “ಮುಂದಿನ ಕರೆ ಬಂದೊಡನೇ ಮುಂದಿನ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ. ನಿಶ್ಯಬ್ದ-ಸದ್ದಿಲ್ಲ-ಗುಸುಗುಸು ಪಿಸಪಿಸ ಮಾತು. ಮಡ್ಡಿ ನೇರವಾಗಿ ನರಸಮ್ಮನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಏನೋ ಹೇಳಲು ಮುಖ ಮೇಲೆತ್ತಿ ದೊಡ್ಡದೊಂಡು ಸೀನನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಿದ. ಶೀನಿದ ಕೂಡಲೇ ‘ಸಾರಿ’ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಕಾಡ ಮೌನವ ಸೀಳಿ ಬಂದಂತೆ ಶೀನು ಬಂದಿತು. ಪ್ರಯಾಣಿಕರೆಲ್ಲಾ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಮಡೆಯ “ಸಾರಿ ಹೇಳೋ-ಸಾರೀ ಹೇಳೋ ಬೇಕೂಫ” ಎಂದು ಮಡ್ಡಿಗೆ ಪಿಸುಮಾತಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟಿಸಿ ಜಿಗುಟೆ ಹೇಳಿದ. ಮಡ್ಡಿಗೆ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ ಕೋಪವೂ ಬಂತು “ನಿಮ್ಮ ತಾತ ಬೇಕೂಫ ಸಾರಿ ಕಣೋ ಮಡೆಯ ನನಮಗೆ-ಎಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಯಾಗೋ ಜಿಗಟೊದೂ” ಎಂದ. ನರಸಮ್ಮನಿಗೆ ಸಾರಿ ಹೇಳೋ ಬದಲು ತನಗೇ ಹೇಳಿದ ಅವನ ಮಡ್ಡಿ ತನಕ್ಕೆ ಮಡೆಯ ಮರುಳಾದ ಮಂಕ ಮುಠಾಳನಂತೆ ವ್ಯಥೆ ಪಟ್ಟ.

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮುಂದಿನ ರೂಮಿಗೆ ಇವರನ್ನೂ ಅಟ್ಟಿದರು. ಅಲ್ಲೊಬ್ಬ ವೈದ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಎಂಬ ಬೋರ್ಡಿನ ಕೆಳಗೆ ರೋಗಿಯಂತಹ ಡಾಕ್ಟರೊಬ್ಬ ನಿಂತಿದ್ದ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಚೀಟಿ ಕೊಟ್ಟು “ನೀವೆಲ್ಲಾ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೆಲ್ತ್ ಸಿಯಮಾವಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತಿ. ನಿಮ್ಮ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಯುವುದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕರ್ತವ್ಯ-ಭದ್ರಂ ಶುಭಂ ಮಂಗಳಂ” ಎಂದೆನ್ನುವ ಅರ್ಥದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗು ಹಾಕಿದ.

“ ಶಿಷ್ಯರಿರಾ ಔಷಧಿಗೂ ಏರ್ಪಾಟಾಯಿತು ನೋಡಿದಿರಾ ”-ಎಂದು ಗುರುಗಳು ಶಿಷ್ಯರ ಸಮೇತ ರೀವಿಯಿಂದ ಕಸ್ಪಮ್ಸ್ ಎಂದು ಬರೆದ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಯವನ್ನು ಹೊಕ್ಕರು ಸಮವಸ್ತ್ರಧಾರಿಗಳಾದ ಕಸ್ಪಮ್ಸ್‌ನ ಕೆಲಾಡಿಗಳು, ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಮಂದಿ ಯಾರು? ಇಂಥವರನ್ನೇ ಇಲ್ಲಿನವರೆಗೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ! ಎಂದು ನೋಡುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾ ಇವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಆಗಲೇ ಅಯೋಧ್ಯಾರಾಣಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಬಂದು ಬಿದ್ದಿದ್ದವು.

ಮಂಕ ಮಡಿಯರಿಗೆ ಕೈಲಿದ್ದೆ ಏನಿಷ್ಟು ಬಾಟಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಎಂದು ಚಿಂತೆ ಹತ್ತಿತು.

“ ಸಿಗರೇಟುಗಳು ಎಷ್ಟಿವೆ? -ಅದು ನಿರ್ಣಯ ”-ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಕಸ್ಪಮ್ಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ.

“ ನಾವು ಸಿಗರೇಟು ಸೇದುವವರಲ್ಲ-ಬರೀಬೀಡಿ ”-ಎಂದು ಧೃಢಪಡಿಸಿದ ಮರುಳ.

“ ಏನಿಷ್ಟು ವೈನ್ - ಇತ್ಯಾದಿ ಬಾಟಲುಗಳ ಭಕ್ತರೋ? ”-ಮತ್ತೆ ಕೇಳಿದ ಕಸ್ಪಮ್ಸ್‌ನವ

“ ಈ ಎಲ್ಲ ಬಾಟಲುಗಳೂ ಗುರುಗಳ ದೊರೆಸಾನಿಯದು ”-ಎಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಂಕ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಬಾಟಲುಗಳು ದಕ್ಕಿದವು. ಕಡೆಗೆ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಎಂದರೆ ಕುಂಬಳಕಾಯಿ. ಈ ಬೂದಗುಂಬಳದಲ್ಲಿ ಏನಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕತ್ತಿ ಹಾಕಿದಾಗ ಅದು ಕೊಳೆತು ಬಜ್ಜಿಯಾಗಿತ್ತು-ಆ ಕೊಳೆತು ವಾಸನೆ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಕಸ್ಪಮ್ಸ್‌ನವರು ಈ ಗಾಂಪರ ಗುಂಪನ್ನು ಆ ಕೊಳೆತ ಕುಂಬಳದ ಸಮೇತ ಹೊರಕ್ಕೆ ಅಟ್ಟಿ ಮೂಗು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡರು.

“ ಗೆದ್ದೆವೋ ಗೆದ್ದೆವೋ ” ಎಂದು ಸಕಳ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳೊಡನೆ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು ಗಾಂಪರ ಗುಂಪು. ಬೊಂಬಾಯಿನಿಂದ ಬೆನ್ನುಬಿದ್ದ ದೊರೆಸಾನಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಗಲಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಗುರುಗಳಿಗೆ ಕಣ್ಣಂಚಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಮೂಡಿತು.

“ ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹ ಮರೆಯಲಾರೆ-ನಾನಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹತ್ತಿರದ ಹೌನ್ಸ್ ಸ್ಲೋವಿನಲ್ಲಿ, ನಂ ೧೬ ಪಾರ್ಕ್ ರಸ್ತೆ ಹೌನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಇದೇ ನನ್ನ ವಿಳಾಸ-ನೀವೆಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು ”-ದೊರೆಸಾನಿ ಕೇಳಿದಳು.

“ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ರಸೆಲ್‌ಚೌಕದ ಬಳಿಯ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಹೊರಡುತ್ತೀವೆ. ನಿಮ್ಮ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಫೋನು ಇದೆಯೇ? ”

ಉಂಟು ಎಂದು ಫೋನು ನಂಬರು ಕೊಟ್ಟಳು. Boac ಅವರು All ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಲಂಡನ್ನ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ Boac ಏರ್ ಟರ್ಮಿನಸ್ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಬಿಡಲು ಬಸ್ಸೊಂದನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಾಂಪರೊಡೆಯರು ಶಿಷ್ಯರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಏರುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಿಸಿ-ಕಾದು ನಿಂತ ದೊರೆಸಾನಿಗೆ ಬೈ ಬೈ ಹೇಳಲು ಬಂದರು. ದೊರೆಸಾನಿಗೆ ಅವರ ಕಡೆಯ ಕಾರು ಬಂದಿತ್ತು. ಅದೇನು ವರ್ಚಸ್ಸು ಕಂಡಿದ್ದಳೋ ಈ ಗಾಂಪರಲ್ಲಿ ಆಕೆ ಗುರುಗಳ ಕೈ ಕುಲುಕಿ “ನಾನು ಹೌಸ್‌ಸ್ಲೋಗೆ ಹೊರಡುವೆ ನೀವೇ ಫೋನು ಮಾಡಿ-ಮತ್ತೆ ಬೇಟ್ವಿಯಾಗೋಣ-ಬೈ ಬೈ ಡಿಯರ್-” ಎಂದು ಮೃದುವಾಗಿ ಗಾಂಪರ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಮುದ್ದಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಳು. ತನ್ನ ಕಾರು ಹತ್ತಿ ಹೊರಟು ಹೋದಳು.

—ಗಾಂಪರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಭೋಳಿ ಬಂದು ಹಾಗೇ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಒರಗಿದರು. ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಾಗ Boac ಬಸ್ಸು ಲಂಡನ್ನಿನ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಕಡೆ ಸಾಗಿತ್ತು. ಸಾಗಿತ್ತು ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಅದ್ಭುತ ವಾಹನ ಸಂಚಾರ-ಭವ್ಯ ಭವನಗಳು - ಕಣ್ಣು ಕೋರೈಸುವ ಅಂಗಡಿ ಮುಂಭಾಗ ನೋಡುತ್ತಾ ಸಾಗಿತ್ತು ಗಾಂಪರ ಗುಂಪು.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

“ನನಗೇನು ಗೊತ್ತು. ಈನತ್ತು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮುಗಿತು ಅಂತ, ಇನ್ನು ಒಂದಿನ ಇದೆ ಅಂತ ಏನು ತರ್ಲಿಲ್ಲ.”

ಸತ್ತ ಕುದುರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಲತ್ತೆ

“ಇದೇನಯ್ಯ ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ‘ಬಿಸಿ’ ಅಂತಾ ಇದ್ದವನು ಈ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್ ಆಫೀಸು ಬಿಟ್ಟು ಪಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂತ್ಕೊಂಡು ಹುಲ್ಲಿಸಳು ಕಡೀತಿದೀಯೆ ! ಉಡುಪಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆಯಲ್ಲ ಯಾವತ್ತು ಬಂದೆ ?”

“ಮೊನ್ನೇನೇ ಬಂದೆ ಕಣೋ”

“ಇದೇನೋ ಪೆಚ್ಚುಮೂತಿ....ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವಾಗ ಸಾಮ್ ಗೀಮ್ ಮಾಡಿ ಪೈಲ್ವಾನಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಈಗ್ಯಾತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ?”

” ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸುದ್ದಿ ಎತ್ತಿದೇಂದ್ರೆ ನೋಡು.”

“ಅಯ್ಯೋ ನ್ನುಸ್ ಅಂತ ರೇಗ್ತೀಯಲ್ಲೋ ಇದೇನೋ ಕಾಯಿಲೆ ನಿನಗೆ ? ಉಡುಪಿಯಿಂದ ತಂದಿದ್ದೆ ? ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ನಿನಗೇನಾದರೂ ಅಸಚಾರವಾಯಿತೆ ? ಅಥವಾ ಬೆಂದ್ರೆ ಮಾಸ್ತಿಯವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಓಡಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಬೇಸರವೆ ? ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ತಲೆ ಬಿಸಿ ! ಮನಸ್ಸಲ್ಲೇನಿದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಗೀಚಿ ಲೇಖನ ಬರೆದ್ಬಿಡು. ಅದನ್ನು ಓದಿದವರು ಯಾರಾದರೂ ತಲೆಬಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ”

“ಇಗೋ ನನ್ನ ರೇಗಿಸ್ಬೇಡ....”

“ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಈ ನಿರುತ್ಸಾಹ ಅಂತ ವಿಶದಪಡಿಸು ಪ್ರಾಣೇಶ”

“ಅಯ್ಯೋ ಒಳ್ಳೇ ಜಿಗಣೆ ಹಾಗೆ ಬಂದೆಯಲ್ಲ”

“ಹಾಗಾದರೆ ಹಾಗೆ ...ನಿನಗೇನಾಗಿದೆ ಅಂತ ಹೇಳು ಸಧ್ಯ”

“ಆ ಹಾಳು ಲಕ್ಕಪ್ಪ ಬಂದಿದ್ದ ಆತನ ಕೂಡೆ ವಾದಮಾಡಿ ಸಾಕಾಗ್ಗೊಯ್ಯುತಲೆ ತಂಪುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಅಂತ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೆ ತಿಳಿತೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಬೇಡ”

“ ಆ ಲಕ್ಕಪ್ಪನೇನಾದರೂ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ರೇಗಿ ಬಂದಿದಾನೆಯೇ ? ”

“ ಅಗೋ ಮತ್ತೆ ಸಮ್ಮೇಳನಾಂತೀಯ....ಆ ವಿಷಯವೇ ಅಲ್ಲ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಎಲಿಜಬೆತ್ ರಾಣಿಯ ಕುರಿತು ಸಂಪಾದಕೀಯ ಬರೆದಿದ್ದೆನಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಕಂಡು ಆತ ಬುರುರೇಗಿಬಿಟ್ಟಿದಾನೆ. ನಮ್ಮನ್ನಾಳಿ ಒದ್ದು ಪೀಡಿಸಿದ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಬೂಡ್ಡು ನೆಕ್ಕೋರು ಅಂತ ನನ್ನ ಹೀನಾಮಾನವಾಗಿ ಬೈದ ನೋಡು ಅದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿನ ಮಾತಾಯಿತು. ಈಗ ನಾವು ಬ್ರಿಟಿಷರೂ equals ಅವರ ರಾಣೀನ ಗೌರವಿಸೋದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಅಂತ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಆತ ತನ್ನ ಕರಿಸತಾಕೆ ಇಳಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ ”

“ ಅಯ್ಯೋ ಆ ಲಕ್ಕಪ್ಪನ ಮೂರ್ತಿನೇ ಒಂದು ಕರಿಸತಾಕೆ ಬಿಡು ಎಲಿಜಬೆತ್ ಬಂದಾಗ ಆತ ಹೋಗಿ ನಿಂತರೆ ಕರಿಸತಾಕೆ ಬೀಸಿದಂತೆಯೇ ಆಯಿತು ಬಿಡು ಅವನ ಉದ್ದೇಶ ನೆರವೇರಿ ಹೋಗಲಿ. ಆದರೆ ಈ ಸತ್ತ ಕುದುರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಲತ್ತೆ ಕೊಡೋ ಬುದ್ದಿ ನಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಬಲವಾಗಿ ಅಂಟಿದಹಾಗಿದೆ ನೋಡು ”

“ ಅದೇನು ಹಾಳು ಸತ್ತ ಕುದುರೆಯೋ ನಿಂದು ? ”

“ ಸತ್ತ ಕುದುರೆ ...ಹೌದು ಸತ್ತ ಕುದುರೆಗೆ ಲತ್ತೆ ಕೊಡೋದು. ಅಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷರು ಹೇಳೋ ಹಾಗೆ ‘ flogging the dead horse ’ ಕೇಳಿಲ್ವೆ ? ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮ್ಮನ್ನ ಆಳಿದ ಸಮಾಚಾರವೆಲ್ಲ ಸತ್ತ ಕುದುರೆ ಸಮಾಚಾರನೇ ಒಂದು ಕೂಲದಲ್ಲಿ ನಾವವರನ್ನ ಸಾಕಷ್ಟು ಧೂ ಧೂ ಅಂದ ಉಗುಳಿದೀವಿ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅವರನ್ನ ಕಂಡು ಗುರುಗೊಟ್ಟೋದು ಸತ್ತ ಕುದುರೆಗೆ ಲತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನಂತೀಯ ”

“ ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ ನಿನ್ನ ಸತ್ತ ಕುದುರೆಗೆ ಲತ್ತೆ ಕೊಡೋ ಸಮಾಚಾರ ”

“ ನಿಜ ತಮಾಷೆಯಾಗಿದೆ ಆದರೆ ನೀನು ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಕವಿತೆ ಕೊರೆದೆ ಯಲ್ಲ ಅದೂಕೂಡ ಸತ್ತ ಕುದುರೆಗೆ ಲತ್ತೆ ಕೊಡೋ ಸಮಾಚಾರವೇ ? ”

“ ಯಾವುದೋ ಅದು ? ”

“ ಅದೇ....ಅರ್ಚಕರ ಕುಲಾನೆಲ್ಲ ಪಾವನ ಮಾಡೋ ಹಾಗೆ ವಿಷ ತುಂಬಿ ಇವತ್ತು ಸಾಲು ಗಿಣಿದೆಯಲ್ಲ ನಿನ್ನೇನೋ ತಿಳಕೊಂಡಿರಬಹುದು, ಬಡ ಹಾರುವಯ್ಯಗಳ ದೋಷಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬೀದಿಗಳೆದು ಓಡಿಸಿದರೆ ಅವರು ಉದ್ಧಾರ

ವಾಗ್ತಾರೆ ನೀನೂ ಉದ್ಧರವಾಗುತ್ತಿ ಅಂತ. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಲವರು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದಾರೆ. ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೀತಿರು ವಾಗ ನೀನು ಕನಿಕರಪಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಲಿರೋ ಪೂಜಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕವಿತೆ ಕೊರೆದು ಗೇಲಿಮಾಡಬೇಕಾಗದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ನೋಡು ಅವರ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ನೀನು ನೇತಾಡ್ತಿದೀಯಲ್ಲ ಅದು ಕೂಡ ಸತ್ತ ಕುದುರೆಗೆ ಲತ್ತೆ ಕೊಟ್ಟಹಾಗೇ ನೋಡು ...ಹಾಗೆ ನನ್ನ ಕೆಕ್ಕರಿಸಿನೋಡಬೇಡ . ಹೋಗ್ತೀನಿ ನಾನು ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲೇ ಕೂತು ತನುಮನ ತಂಪು ಮಾಡಿಕೋ ಹಾರಿದ್ದಾವೆ ನೋಡು ಆ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು. ಅವುಗಳ ಹಾಗೆ ಹಾರಾಡಿ ರಬಹುದು ಮನಸ್ಸು. ಹೊಟ್ಟೆಲಿ ವಿಷ ಇಲ್ಲಿದೆ ಸೊಗಸಾದ ಕವಿತೇನೋ ಬರೀಬಹುದು ತಿಳಿತೆ? ಹೋಗ್ತೀನಿ ”

—ರಾಮಿ

B.T.S. ಎಂದರೆ “ ಭಯ ತರಿಸುವ ಸಾಧನವೇ ? ”

VITOFERRIN

WYSORE INDUSTRIAL & TESTING LABORATORY LTD. MALLESWARAN BANGALORE

ವೈಟೋಫೆರಿನ್

(ಆಧುನಿಕ ಶಕ್ತಿವರ್ಧಕ ಟಾನಿಕ್)

ಇದರಲ್ಲಿ "ಎ" "ಬಿ" ಮತ್ತು "ಡಿ" ಎಂಬ ವೈಟಮಿನ್ನುಗಳ
ಐರನ್, ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮುಂತಾದ ಲೋಹ ವಿಶೇಷಗಳೂ, ಶುದ್ಧಗೊಳಿ
ಸಿದ ತಾಮ್ರವೂ, ಮತ್ತು ಮಾಲ್ಟಾಸಾರ್, ಜೇನುತುಪ್ಪಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ
ತಯಾರಿಸಿದ ಒಂದು ಅಮೃತವಾನ. ಇದರಲ್ಲಿ ದೇಹಶಕ್ತಿಗೆ ಬೇಕಾದ
ಸಕಲ ಔಷಧಗಳ ಸಮೂಹವೂ ಇದೆ. ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ಎದ್ದವರಿಗೂ,
ಬಸುರಿ ಬಾಣಂತಿಯರ ದೇಹದಾರ್ಢ್ಯಕ್ಕೂ ಇದು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದ
ಔಷಧ. ಸೇವಿಸಲು ಬಹಳ ರುಚಿಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಮಧುರ
ವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

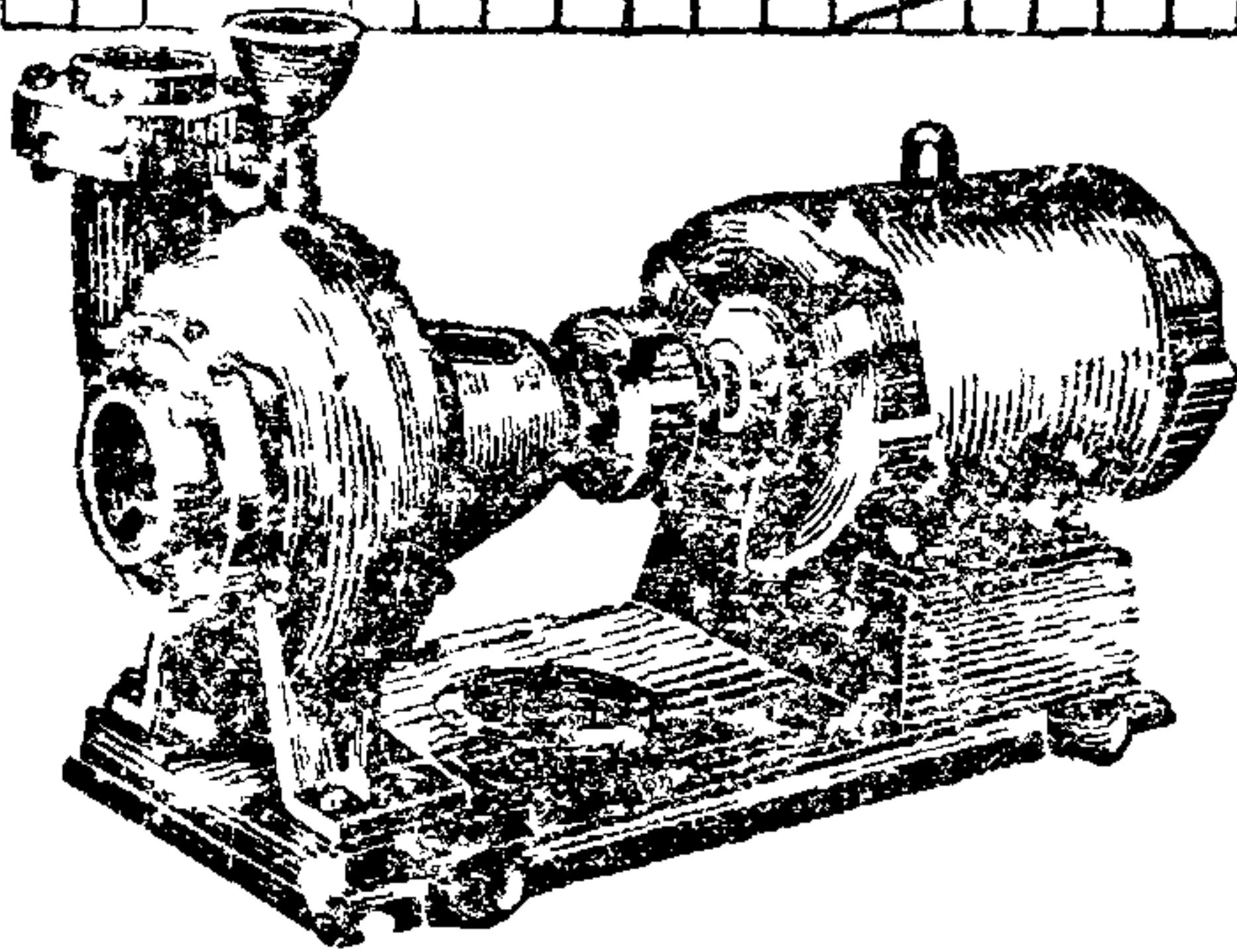
ಕೆಯಾರಕರು:

ಡಿ ಮೆಸ್ಸಿ ಸೂಡು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಲಿಂಡ್ ಟ್ರಸ್ಟಿಂಗ್

ಲ್ಯಾಬೋರಟರಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್,

ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ - - - ಬೆಂಗಳೂರು 3

Increase Output

INSTALL

Kirloskar

ESTD. 1888

CENTRIFUGAL
PUMPING SETS

Built for rugged and continuous service KIRLOSKAR pumpsets feature the latest in design development. Increasingly popular in irrigation projects, these pumpsets combine trouble free service and low maintenance costs. Available in different types and sizes.

For Particulars :

KIRLOSKAR BROTHERS, LTD.

SRI NARASIMHARAJA ROAD

Post Box 606 : : BANGALORE-2